

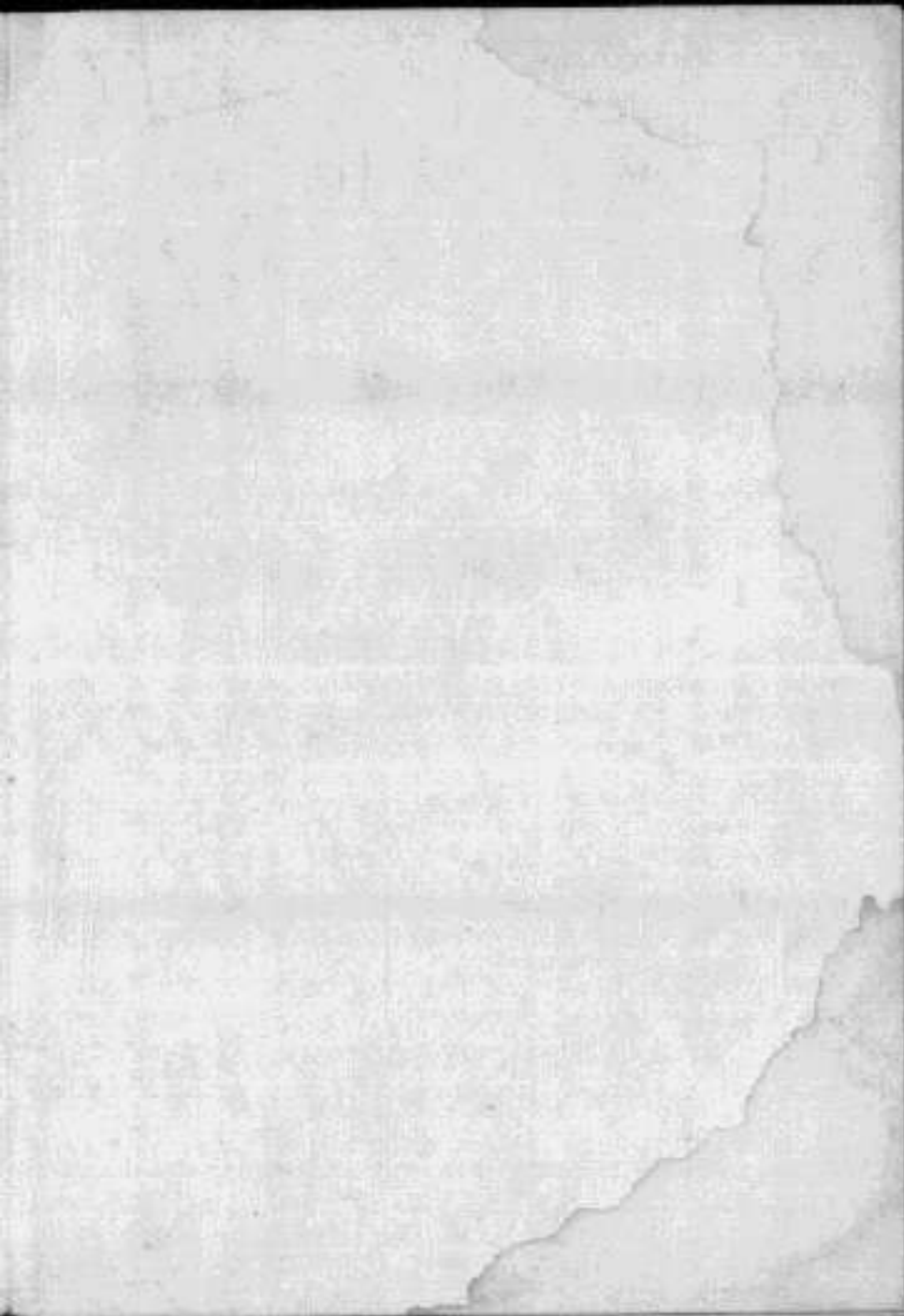
S. MARKEN

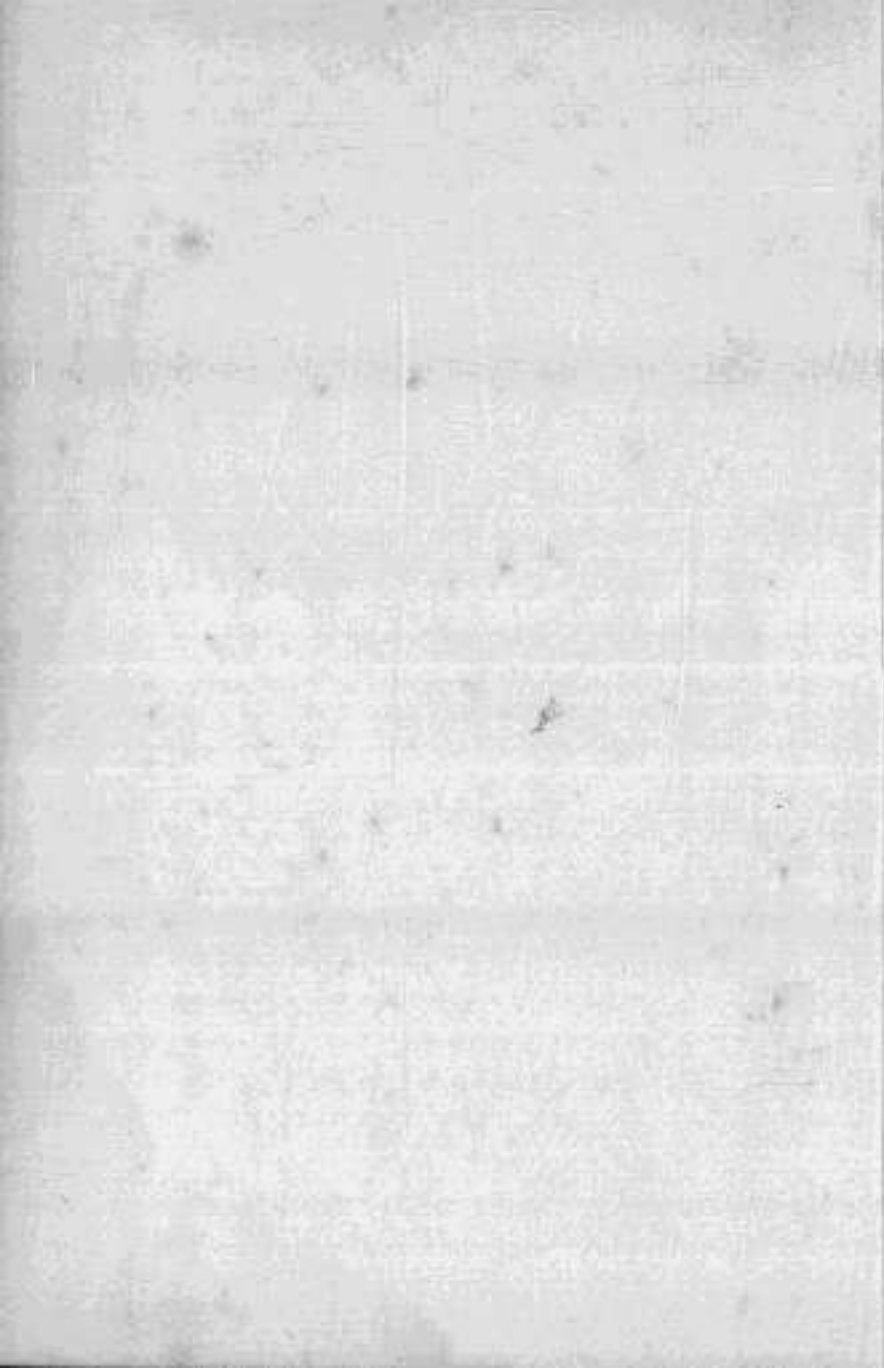
ATV

1526

Esual

10.000

R. 2905
NM 2893

ATV
1.526

EBANYELIO SAINDUA

R. 34825

SAN MARKEN

ARABERA

LAPURDICO ESCUARARAT ITÇULIA.

BAYONNE:

1887.

EMMETT & SALZBERG

SAN MARCO

ALBANY

ALBANY, N.Y.

S. MARC, LABOURDIN, BASQUE.

ALBANY

1881

JESU-KRISTOREN EBANJELIO
SAINDUA MARKEN
ARABERA.

I. KAP.

JESU-KRISTO, Jainkoaren Semearen Ebanjelioaren hastapena.

2 Isaias profeta baithan iskribatua den bezala: Huna nik zure begithartearen aitzinean bidaltzen dudala ene aingerua, zeinak aphainduren baitu zure aitzinean zure bidea.

3 Mortuan oihuz dagoenaren mintzoa: Aphain zazue Jaunaren bidea, chuchen zatzue haren bidechkak.

4 Joanes mortuan egotu da bathayatzu eta emendamendutako bathayoa erantzunez bekhatuen barkhamendutan.

5 Eta haren gana bazihoazen Judealde guzia eta Jerusalem dar guziak; eta beren bekhatuen aithorra eginenez, Joanesez bathayatuak ziren Jordanco urean.

6 Eta Joanes kamelu ilez jauntzia zen, eta larruzko uhal bat zuen gerrian, eta jaten ziu chartalak eta oihanetako ezta. Eta predikatzen zuen erzanez:

7 Ni baino ahaldunagoa ene ondotik dathor, ert bainaiz, lurrean jarriz, haren oinetako lokharrien barrayatzeko bethe.

8 Nik uraz zaituztet bathayatu; harek or-

dean bathayaturen zaituzte Izpiritu sainduaz.

9 Eta gerthatu zen orduko egunetan Jesus ethorri zela Nazareth Galileakotik, eta Joanesek bathayatu zuen Jordanean.

10 Eta uretik ilkhitzearekin batean, ikhuzituen zeruak zabalduak, eta Izpiritua, uso bat iduri, jausten eta haren beraren gainean gelditzen.

11 Eta zerutik aditu zen mintzo bat: Zu zare ene seme maitca, zure baithan baitadukat ene gozoa.

2 Eta Izpirituak berehala eragin zioen morturat.

13 Eta egotu zen mortuan berrogoi gau-egunez; eta Satanez tentatua zen, eta bizi zen basabereekin, eta aingeruek zerbitzatzen zuten.

14 Bada, Joanes preso

arthikia izan zen ondoan, Jesus Galileara ethorri zen, Jainkoaren erresumaren Ebanjelioa erantzunez,

15 Eta zerralarik: Egunak betheak baitire eta Jainkoaren erresuma hurbildua, emenda zaitetze, eta sinheste Ebanjelioari emozue.

16 Eta Galileako itsasbatterraz iragaiten zellarik, ikhuzituen Simon eta Andres, haren anaya, itsasora sare arthikitzen (ezik arrantzariak ziren),

17 Eta erran zioten Jesusek: Zatozte ene ondotik, eta nik eginen dut gizon arrantzale bilhakaturen zaretela.

18 Eta berehala, sareak utzirik, jarraiki zitzaizkon.

19 Eta nitzinachagoanik, ikhuzituen Jakobe Zebedeorena, eta Joanes, haren anaya,

I KAP.] S. MARKEN ARABERA.

untzi batean sare ont-
satzen hari zirela.

20 Eta deitbu zituen
berehala. Eta beren
aita Zebedeo untzian
saritako langileekin
utzirik, jarraiki ziren
Jesusi.

21 Eta sartzen dire
Kapharnaumen: eta
larumbata baitzen, sin-
agogan sarthurik Jesus
hari zitzayoten irakhas-
ten.

22 Eta harritzen ziren
haren irakhasmenaz;
ezik irakhas ten hari
zitzayoten esku duena
bezala, eta ez Iskri-
bauen arara.

23 Eta hekien sina-
gogan bazen gizon bat
izpiritu lohiak zaduka-
na, eta oi hu egin zuen,

24 Zerralarik: Zer da
zure eta gure arteko,
Jesus Nazaretharra?
gure galtzera ethorri
zare? Bada kintro
zaren, Jaink areu
Saindua.

25 Eta Jesusek lar-
deriatu zuen erranez:
Mutu hadi, eta gizon
horren baitharik ilkhi.

26 Eta gizona phor-
rokatuz eta orroa handi
bat oginez, izpiritu lo-
hia ilkhi zen haren
ganik.

27 Eta ederretsiak
zauden oro, haletan
non elkharri galdeka
hari baitziren erranez:
Zer da hau? irakhas-
men berri hau zer da?
ezen eskudantziarekin
manatzen diote izpiritu
lohi ei ere, eta entzuten
dute.

28 Eta berehala har-
tazko haroak jo zuen
Galileako herrialde
guzia.

29 Eta ordu berean,
sinagogatik ilkhirik,
Jakoberekin eta Joa-
nesekin ethorri ziren
Simon en eta Andresen
etchera.

30 Bada, Simonen
amaginarreba ohean

zatan sukharrez erretzen; eta hartaz mintzatu zitzaizkon berehala.

31 Eta hurbildurik, eskutik hartu eta jaikarazi zuen; eta han berean utzi zuen sukharrak, eta zerbitzatzen zituen.

32 Gero, arratsa egin zenean eta iguzkia etzan ondoan, Jesusi ekhartzen ziozkaten eri eta debrudun guziak.

33 Eta hiri guzia athera bildua zagoen.

34 Eta sendatu zituen hainitz, asko eritasunez joak zirenak, eta irazi zituen hainitz debru, eta etzituen uzten erratera bazakitela nor zen.

35 Eta goizean goizik jaikirik, ilkhi zen eta goan toki mortu batera, eta han othoitzean zagoen.

36 Eta ondotik goan

zitzaizkon Simon eta harekin zirenak.

37 Eta aurkhitu zutenean, erran zioten: Oro zure bilha dabilta.

38 Eta ihardetsi zaroteten: Goazen hurbileko herri eta hirietara, han predika dezadan; ezen hortara naiz ethorria.

39 Eta hari zen predikatzen hango sinagogetan eta Galilea guzian, eta debruen khentzen.

40 Eta ethorri zitzaioen legentsu bat othoizka, eta belhaunikaturik erran zioen: Nahi baduzu, garbi nezakezu.

41 Bada, urrikaldurik, Jesusek hedatu zuen bere eskua, eta hura ukituz, erran zioen: Nahi dut, zaren chahu.

42 Eta erran orduko, legena goan zen berehala haren gainetik, eta garbitua gelditu zen.

1, 2 KAP.] S. MARKEN ARABERA.

43 Eta dichidatu zuen, eta berehala igorri,

44 Eta erran zioen: Berautzu nihori erran; bainan zoaz, ager zaite aphezen buruzagiari; eta zure chabupenaren arietan eskaint zatzu Moisesek manatu dituenak, lekhukotasunetan detzazten izan.

45 Bainan hura, ilkhi zeneko abiatu zen erantzuten eta solasaren orotan barrayutzen, halletan non Jesus ez baitzitakeen gehiago ageriki sar hirian, bainan kampoan zagoen basa bazterretan, eta alde orotarik jendeak bazihoazen haren gana.

II. KAP.

ZEMBAIT egunen buruan, berriz sarthu zen Kapharnaumen,

2 Eta nabaritu zuten etchean zela, eta hambateko ostea bildu izan

zen, non ez etcheak, ez eta athe aintzinak ezin iduk baitzezazketen; eta erantzuten zioten Jainkoaren hitza.

3 Eta haren gana ethorri ziren gizon batzu, emblai bat zakhartena, lau lagunek hagetanek hartzen baitzuten.

4 Eta nola aitzinera ezin eman baitziozoketen jende murruren ariaz, agertu zuten hura zagoen etheko hegaztegia; eta zilho bat eginik, beheiti jautsi zuten ohea, zeintan baizatzan emblaya.

5 Bada, Jesusek ikhusi zuenean hekien sinhestea, erran zioen emblayari: Semea, barkhatuak zaizkitzu zure bekhatuak.

6 Han baziren, berriz, Iskribauetarik zembait jarriak, eta beren baithan zerasatenak:

7 Hau nolaz da hor-

rela mintzo? burho egiten du. Nor da bekhatuak barkha detzakkeenik, baizik-ere Jainkoa bakharrik?

8 Jesusek ordu berean bere izpirituz ezaguturik nolako gogoetak zerabiltzaten beren baithan, erraten diote: Zergatik alhatzen dituzue gogoeta horiek zuen bihotzetan?

9 Zer da errechago, emblayari erratea: Barkatuak zaizkitzu zure bekhatuak; ala erratea: Jaiki zaite, har zazu zure ohea, eta ibil zaite?

10 Bada, jakin dezazuen gizonaren Semeak lurraren gainean badauela bekhatuen barkhatzeko eskua (emblayari erraten dio):

11 Nik derratzut: Jaiki zaite, har zazu zure ohea, eta zoaz zure etchera.

12 Eta hura chutitzen berehala; eta ohea

harturik goan zen guzietan aitzinean; eta oro harritzen ziren, eta goresten zuten Jainkoa, ziotelarik: Egundaino ez dugu holakorik ikhusi.

13 Eta berriz ilkhi zen itsas-aldera, eta populu guzia bazihoakion, eta argitzen zituen.

14 Eta iragaiten zelararik, ikhusi zuen Lebi Alpheorena, zerga bildegian jarria, eta erranzioen: Jarraik zakizkit. Eta chutiturik, jarraiki zitzayoan.

15 Eta gerthatu zen, gizon haren ethean jaten zatzalarik, hainitz zergazale eta bekhatore Jesusekin batean eta haren dizipuluekin mahainean zirela; ezik asko hari jarraikitzen ere ziren.

16 Eta Iskribauek eta Farisauek ikhustenez zergazale eta bekhatoreekin jaten zuela, erra-

2 KAP.] S. MARKEN ARABERA.

ten zioten haren dizipuluei: Zuen nausiak zertako jaten eta edaten du zergazale eta bekhatoreen baltsan?

17 Hori aditurik, Jesussek erran zioten: Osasundunek ez dute midiku beharrik, baina bai gaizdunek; ez naiz alabainan prestuen deitzerat ethorri, bai ordean bekhatoreen.

18 Bada, Joanesen dizipuluak eta Farisauak barur egileak ziren; eta badathortzi, eta Jesusi erraten diote: Zergatik barurtzen dire Joanesen dizipuluak eta Farisauenak, eta zure dizipuluek ez dute barur egiten?

19 Jesusek ihardesten diote: Ezteiliarrek barur egin othe dezakete jaun esposa hekiekin deno? Esposa duteno berekin, barurik egin ez dirote.

20 Baina ethorriko

dire egunak, zeinetan esposa khenduko baitzayote; eta orduan, egun hekietan eginen dute barur.

21 Philda ihetcheari nihork ez dio oihal berriko pedachurik ematen; bertzela berriak zaharrari khentzen dio bertze puska bat, eta zilhoa bandiago egiten da.

22 Eta arno berria, nihork ez du zahagi zaharretan ematen; bertzela arnoak leherraziko ditu zahagiak, eta arnoa ichuriko, eta zahagiak galduko dire; baina arno berria, zahagi berrietan behar da ezarri.

23 Gerthatu zen berriz, Jauna larumbat egun batez iragaiten zelarik ogi landetarik, baren dizipuluak, bide nabar, hasi zirela ogi buru bihitzen.

24 Bada, Farisauek

erraten zioten Jesusi: Horra, zertako egiten dute zilhegi ez dena?

25 Eta ihardetsi zioten: Ez duzue egundaino irakurtu zer egin izan zuen Dabidek behar orduan, hura eta haren lagunak gosetuak ziren batez?

26 Nola sarthu zen Jaunaren etchean, Abiathar aphez handiaren egunetan, eta berak jan zuen eta lagunei eman eskaintzako ogietarik, zeinen jatea aphezei baizik ez baitzayote zilhegi?

27 Eta Jesusek erran zioten: Larumbata gizona gatik da egina, eta ez gizona larumbata gatik.

28 Aria hortaz, gizonaren Semea larumbataren ere nausi da.

III. KAP.

ETA Jesus berriz sarthu zen sinagogan, eta han bazen gizon bat esku iharrarekilakoa.

2 Eta Farisauek begiz zadukaten, hean larumbat egunarekin sendatuko othe zuen, hartaz jazar ziozoten gero.

3 Eta Jesusek dio gizon esku-ihardunari: Jaiki zaite guzien erdira.

4 Eta Farisauei derrote: Larumbat egunez ongi egitea, ala gaizki egitea da haizu? biziaren ematea, ala khentzea? Eta ichilik zauden.

5 Eta hekiei inguruan hasarrerekin begiratuz; hekien bihotzeko itsutasunaz atsekabentan, gizonari erraten dio: Heda zazu eskua. Eta hedatu zuen, eta ontsatu zitzayoen.

6 Bada, handik ilkhirik, Farisauek bere-

3 KAP.] S. MARKEN ARABERA.

hala Herodestarrekin batzarre egin zuten haren kontra, hean nola galaraz othe zozaketen.

7 Bainan Jesus bere dizipuluekin aldaratu zen itsas-bazterrera; eta oste handia jarraiki zitzayoen Galileatik, Judeatik,

8 Jerusalemetik, Idumeatik, eta Jordanez hainditik; eta Tirreko eta Sidongo inguruetakook nabariturik harek egiten zituen guziak, jendetze handi bat e-thorri zen haren gana.

9 Eta bere dizipuluei erran zioten, iduk ziozoten untzichka bat, hartaz baliazeko ostearen ariaz, lehertua ez izateko.

10 Ezik hainitz fendatzen zituen, haletan non zerbait gaitz zutenak oldarrean gainera baitzihoazkion, hura ukitu beharrez.

11 Eta izpiritu lohiak

ahuspekatzen zitzaizkon, ikhusten zutenean, eta oihuka erraten ziotelarik:

12 Zu zare Jainkoaren Semea. Eta gogorki larderiasten zituen, nor zen etzezaten salha.

13 Eta mendi batera igaitcan, deithu zituen berak nahi zituenak, eta goan zitzaizkon.

14 Eta hamabi egin zituen berekilako, eta predikatzeraz igortzeko.

15 Eta eman zioten gaitzen sendatzeko eta debruen iraitzeko ahala:

16 Eta Simoni eman zioen izena Pjarrres.

17 Bertzeak ziren Jakobe Zebedeorena, eta Joanes Jakoberen anaya, eta dsithu zituen Boanerjes, erran-nahibaita, Ihurtzuriaren semea;

18 Eta Andres, eta Filipe, eta Bartholome, eta Mathiu, eta Thomas,

eta Jakobe Alpheorena,
eta Thadeo, eta Simon
Kanaandarra,

19 Eta Judas Iskariot,
zeinak, saldu baitzuen.

20 Eta itzuli ziren
etcherat, eta berriz
bildu izan zen oste bat
gaitza, haletan non ja-
teko arterik ere ez bait-
zuketan.

21 Eta Jesusen ahai-
deek aditu zutenean,
ethorri ziren haren
hartzera, ezik zioten,
burutik jauzia zela.

22 Eta Jerusalemetik
jautsi ziren Iskribauek
erraten zuten: Beelze-
bubek hartua da, eta
debruen buruzagiaz
iraizten ditu debruak.

23 Eta Jesusek dei-
thurik, hitz estalitan
erraten zioten: Nolaz
Satanek iraiñ dezake
Satan?

24 Eta erresuma bat
bi aldetara badago, er-
resuma harek ez dezake
iraun.

25 Eta etche bat bere
kontra bi aldetara ba-
dago, etche harek ez
dezake iraun.

26 Eta baldin debrua
bere buruaren kontra
jauzten bada, bi alde-
tara dago, ez dirauke
eta akhabatzera di-
hoa.

27 Nihork ez diot-
zozke gizon hazkarrari,
etchean sarthurik, ditu-
enak eraman, non ez
duen lehenik estekat-
zen bera, eta orduan
biluziren dio etchea.

28 Egiaz derratzuet-
nik, gizonen umeci
barkaturen zaizkotela
bekhatu guziak eta egin
dituzketen burhoak;

29 Bainan Izpiritu
sainduaren kontra bur-
ho arthikitzen duenak
ez du nihoizere bark-
hamendurik izanen;
bainan hobendun iza-
nen da bethirainoko
hobenaz.

30 Ezen hekiek zio-

ten: Gaichtoa du berekin.

31 Eta ethorri ziren haren ama eta anayak; eta kampoan chutik zaudelarik, norbait bidali zioten deitzera.

32 Eta ostea haren inguruan jarria zen, eta erran zaroten: Hor daude zure ama eta zure anayak athean zure galdez.

33 Eta ihardestean, erran zuen: Nor dire ene ama eta anayak?

34 Eta bere inguruan iarriak zituenen gainean begiak erabiliz, erran zuen: Huna ene ama eta ene anayak.

35 Alabainan edozeinek egin dezan Jainkoaren nahia, haina da ene anaya, eta ene arreba, eta ene ama.

IV. KAP.

ETA berriz-ere irakxhasten hasi zen itsas-bazterrean, eta bildu zen haren gana hambateko ostea, non untzi batera iganik, itsasoan jarri baitzen eta oste guzia itsas-hegian leihorretik ziagon.

2 Eta paraboletan asko gauza irakxhasten, eta bere irakxaspenean erraten zioten:

3 Adi zazue: Hara erailea eraitera ilkhi zela.

4 Eta eraiten hari zelarik, hazialde bat bide bazterrera zen erori, eta ethorri ziren zeruko choriak eta jau zuten.

5 Bertze bat berriz, erori zen toki harritsuetara, zeinetan ez baitzuen lur hambat; eta atheratu zen berehala, lurrak etzuelakotz barnatasunik.

6 Eta iguzkia ilkhi zencan, erre zuen; eta errorik ez baitzuen, ihartu zen.

7 Eta bertze bat erori zen lapharretara; eta lapharrak handitu ziren, eta itho zuten, eta etzuen fruiturik ekharri.

8 Eta bertze bat erori zen lur onera, eta ekharri zuen burua, zeina goratu eta larritu baitzen, eta eman zuen, zeinak hogoi eta hamar bihi, zeinak hirur hogoi, eta zeinak ehun.

9 Eta Jesusok erran zioten: Beharirik duenak aditzeko, adi beza.

10 Eta bakharrik izan zenean, harekin ziren hamabiek galdatu zioten zer zen parabola hori.

11 Eta ihardetsi zioten: Zuei emana izan zaitzue ezagutzen Jainkoaren erresumaren

misterioa; bainan kam-pokoentzat, hitz estalitan dihoaz oro;

12 Ikhustendutelarik, egin dezaten ikhus eta ez ohar; eta aditzen dutelarik, adi eta ez ardiets, arren-eta ez ditezen onera bihur eta beren bekhatuak ez dakizkioten barkha.

13 Erran zioten gero: Ez duzue parabola hori aditzen? nola beraz ardietsiren ditutzue bertze guziak?

14 Eraileak, hitza eraiten du.

15 Bide bazterrekoak, hainak dire zeinen baithan eraiten baita hitza; eta aditu duteneko, berehala dathor debrua, eta badarama hekien bihotzetan eraina zen hitza.

16 Halaber, toki harritsuetara eraiten zayotenak, hainak dire, zeinek hitza aditu bezain sarri, berchalakoan

bozkarioz onbesten baitute;

17 Bainan beren baithan ez dute erroaren lekburik, ordutiar dire; gero hitzaren ariaz hestura eta jazarpen zerbait ethorri deneko, behaztopatzen dire.

18 Eta bertzeak, elhorrietara eraiten zayoetenak, hainak dire zeinek entzuten baitute hitza.

19 Eta mendeko ardurek, eta aberastasunetarikako liluramenduek, eta bertzeen gainera, zalekeriek, barnera sarthuz, ithotzen dute hitza, eta deus ekhartzetik debekatzen.

20 Eta hainak dire lur onean erain zayotenak, zeinek aditzen baitute hitza, eta onbesten, eta fruitu ekhartzen, batak hogoi eta hamar, bertzeak hirur hogoi, eta bertzeak chun.

21 Eta erraten zioten: Kriselua bizten othe da gaitzerupcan edo ohearen azpian ezartzeko? ala ez othe ganderailuaren gainean emateko?

22 Alabainan deus ez da gorderik agerturen ez denik; eta ichilik deus ez da egin, guzien aitzinerako ez denik.

23 Aditzeko beharirik duenak, adi beza.

24 Eta erraten zioten: Burutan har zazue entzuten duzuen. Zerere neurritz neurtu baitukezue, hartaz neurturen zaitzue zeroniri, eta populurekin.

25 Ezen dunari emanen zayo; eta ezdunari, dukeentto lura ere khenduko.

26 Eta erraten zioten: Da Jainkoaren erresumaz, kurrera hazi arthikitzen hari den gizonaz bezala.

27 Dagoen lo, ala jai-
kirik, gau eta egun ibil
dadien; hazia sortzen
eta handitzen da, harek
ez dakielarik.

28 Ezen lurrak bere-
nez ematen du lehenik
belharra, gero burua,
eta gero ogia, buruaren
bethe.

29 Eta fruituak egin
dukeenean bere indarra,
ihitegia berehala ezar-
tzen zayo, zeren uztaro
baita.

30 Eta erraten zuen:
Zeren iduriko emanen
dugu zeruko erresuma,
edo zer itchurapenen
bardin?

31 Iduri duke mus-
tarda bilia, zeina lur-
rean diren hazi guzie-
tarik cheheena baita
eraiten denean;

32 Eta erain ondoan
igaiten eta bertze ba-
ratzekhari guziak baino
larriago egiten baita;
eta adarrak egiten ditu
hain handiak, non zeru-

ko choriak haren itza-
lean egon baititazke.

33 Eta holako asko
paraboletan atheratzen
zieten solasa, adi zeza-
keten heinean;

34 Etzitzayoten or-
dean parabolarik gabe
mintzatzen; bainan
bere dizipuluei, bakhar-
tasunean chehatzen za-
roezten guziak.

35 Eta egun hartan,
ilhundurian erran zio-
ten: Goazen uraz hain-
dira.

36 Dizipuluek igorri-
rik populua, eta untzian
zen bezala, eramán zu-
ten; eta bertze untziak
harekin baziren.

37 Eta egin zen haize
chirimola handi bat,
eta jauzarazten zituen
uhinak untzi barnera,
haletan non untzia be-
thetzen hari baitzen.

38 Eta bera untzi-
burukitan zagoen, bu-
rurdi baten gaincan lo.
Eta atzartzen dute, eta

erraten diote : Nausia, galtzera goaz, eta etznitzu achola ?

39 Eta jaikirik, larderiatu zuen haizea, eta itsasoari erran zioen : Ichil hadi, mutu hadi. Eta baratu zen haizea, eta jabaldura handi bat egin zen.

40 Eta erran zioten Jesusek : Zeren zarete beldurti ? Ez duzue bada sinhesterik oraino ? Eta lastura gaitzaz hartuak ziren, eta zioten elkharri : Nor othe da hau, haizeak eta itsasoak entzuten baitute ?

V. KAP.

ETA goan ziren itsasoaz haindira, Jerasatarren eremuetara.

2 Eta Jesus untzitik ilkhi orduko, hobietarik aitzinera agertu zitzaioen izpiritu lobiak zardukan gizon bat,

3 Zeinak hobietan baitzuen bere egoitza ; eta nihork etzezakeen burdinaz ere estekaturik iduk ;

4 Ezen oin burdinaz eta gathez askotan lothua izanik, trenkatu zituen gatheak, eta oin burdinak chehakatatu, eta nihork etzezakeen zeba.

5 Eta bethi hobietan eta mendietan zabilan gau eta egun oihuka eta bere burua harriekin sakhituz :

6 Bada, urrundik ikhustearekin Jesus, laster egin zuen, eta adoratu zuen ;

7 Eta heyagoraka erran zuen : Zer da zure eta ene artean, Jesus, Jainko guziz goraren Semea ? Jainkoaren izenaz errekeitzen zaitut, ez nezazun oinbasta.

8 Ezen Jesusek erraten zioen : Gizon hor-

tarik ilkhi hadi, izpiritu lohia.

9 Eta galdatzen zioen: Zer duk izena? Eta ihardesten dio: Araldea da ene izena, zeren asko garen.

10 Eta otboitz errekeika hari zayon, aurkhintzatic etzezan iraiz.

11 Bada, han bazen urdalde bat alhan mendi ingurunean.

12 Eta izpirituak othoizka hari zitzaizkon erranez: Urdeetara igor gaitzatzu, barnera sar gaitzaizkioten.

13 Eta berehala Jesussek onhetsi zioten. Eta ilkhirik, izpiritu lobiak urdeetan sarthu ziren, eta aralde guzia tarrapata gaitzean itsasora jauzi zen, bi mila bururen ingurutsua, eta itsasoan itho ziren.

14 Hekien alharazleek berriz, ihes egin zuten, eta berria heldu zuten

hirira eta bazterrotara. Eta jendea ilkhi zen ikhustera zer zen gertathatu;

15 Eta heldu dire Jesusengana, eta ikhusten dute debruak oinbaretan zerabilkan hura, jarrin, soinekoz jauntzia, eta adimendu onean; eta izitu ziren.

16 Eta ikhusleek erran zaroeten nola zitzaieten gertathatu debrudun izatuari eta urdeci.

17 Eta othoizka abiatu zitzaizkon, goan zadien hekien eremuetarik.

18 Eta untzira igaiten zelarik Jesus, debruaz erabilia izatu gizona hasi zitzaioen errekeika utz zezan harekin.

19 Eta etzuen onhetsi, bainan erran zaroen: Zoaz zure etchera, zure ahaideetara, eta ezagutaraz diozozute zemb-

teko gauzak egin dituen zuretzat Jaunak, eta nola zaitzun urrikaldu.

20 Eta goan zen, eta Dekapolisean erantzuten abiatu zen nolako ongiak egin izan ziozkan Jesusek; eta guziak ederretsia zauden.

21 Eta Jesus untzian berriz iragan zenean hunaindira, eta itsashegian zelarik oraino, oste handi bat bildu zen haren gana.

22 Eta sinagoga buruzagietarik bat, Jairo deitzen zena, ethorri zen, eta ikhusirik Jesus, erori zitzayo en oinetara.

23 Eta minki zuen othoizten erranez: Azken hatsetan baitut ene alaba, zato, ezarrozu eskua gainean, senda dadien eta bizi.

24 Jesus goan zen harekin. Oste gaitza zarraikion eta hertsatzen zuten bidean.

25 Eta emazteki bat, hamabi urthe hartan odol galtze batekin zena,

26 Eta asko midikutarik hainitz jasan, eta bere izate guzia, hoberik izan gabe ebahutu, eta aitzitik kalte gehiago izan zuena,

27 Jesusez aiphatzen aditurik, jendepean goan zen gibeletik, eta ukitu zioen soinekoa;

28 Bazerran ezik: Soinekoa bederen ukituko badiot, sendatua naiteke.

29 Eta han berean agortu zitzayo en odol jaria, eta bere baithan ezagutu zuen bere gaitzetik sasualdua zela.

30 Haimbertzenarekin Jesusek bere baithan ezaguturik bere ganik ilkhi zitzayo en indarra, itzuli zen osteari buruz, eta erran zuen: Nork ukitu ditu ene soinekoak?

31 Eta bere dizipuluek ihardetsi zioten: Zure burua ikhusten duzu osteaz hertsatua, eta diozu: Nork ukitu nau?

32 Eta inguruka begira zagoen, hori egin zuenaren ikhusteko.

33 Orduan emaztekoa, beldurrez eta ikharan, baitzakien zer gerthatu zitzayoen bere baithan, ethorri eta Jesusen oinetara erori zen, eta aithortu zioen egia guzia.

34 Bainen Jesussek erran zioen: Ene haurra, zure sinhesteak salbatu zaitu; zoaz bakean eta zaren zure gaitzetik osagarritan.

35 Oraino mintzo zelarrik, sinagoga buruzagiari ethorri zitzaizkon erratera: Hil da zure alaba; zertako akhiaraz gehiago Nausia?

36 Bainen Jesussek aditurik hekien solasa, erran zioen sinagoga

buruzagiari: Ez izan beldurrik; baxharrik idukazu sinheste.

37 Eta berari jarraitkizera etzuen nibor utzi, baizik-ero Piarres, Jakobe eta Joanes, Jakoberen anaya.

38 Eta sinagoga buruzagiaren etchera badoazi, eta Jesussek han ikhusten du buila bat, eta nigar eta heyagora handitan zaudela.

39 Eta sarthurik erraten diote: Zer ditutze asaldu eta marraska horiek? nechka ez da hila, bainen lo dago.

40 Eta hekiek irri egiten zioten. Jesussek ordean guziak ilkhiazirik, hartzen ditu haurren aita eta ama, eta berekin zituena, eta haurra zatzen tokira sartzen da.

41 Eta eskutik harturik haurra, erraten dio: Talitha kumi; er-

5, 6 KAP.] S. MARKEN ARABERA.

ran-nahi-baita: Nes-katcha, (zuri nago) jaiki zaite.

42 Eta ordu berean nechka jaiki zen eta bazabilan; ezik hamabi urthe bazituen; eta guziak harritu ziren ezin gehiago.

43 Eta zorrozki manatu zioten, nihor etzadien hortaz jakintsun izan, eta erran zuen jatera eman ziozoten haurrari.

VI KAP.

JESUS, ilkhirik handik, goan zen bere herrira, eta ondotik zituen bere dizipuluak.

2 Eta larumbata ethorri baitzen, abiatu zen sinagogan iraklasten; eta entzutean, asko espantitzen ziren haren irakhasmenaz, ziotelarik: Nondik dathorzkio horiek guziak? eta nolakoak dire huni

emana zayoan zuhurtzia eta hunen eskuz egiten diren sendagaila horrembatekoak?

3 Hau ez othe da dakigun zurgina, Mariaren semea, Jakoberen, Josepen, Judaren eta Simonen anaya? horren arrebak ere ez othe dire guthartean? Eta gaizkera behaztopatzen ziren haren ariaz.

4 Eta Jesusek erraten zioten: Profeta ez da ohoratua izan gabe, baizik-ere bere herrian, bere etchean eta bere ahaidegoan.

5 Eta han ezin egin zuen sendagailarik batiere, non-ez eri bakhar batzu sendatu zituela, eskuak gainean ezarriz.

6 Eta hekien sinhesgogortasunaz harritzen zen, eta bazabilan inguruetako herrietan irakhatsiz.

7 Eta deithu zituen hamabiak, eta birazka

hekien igortzen abiatu zen, eta eman zaroeten izpiritu lohien gaineko eskua.

8 Eta manatu zioten deusere bidetatzat makhila baizik etzezaten eraman, ez murtchila, ez ogi, ez-eta dirurik gerrikoan;

9 Bainan goan zitezten oinetakoak soinean, eta bi chamar hartu gabe.

10 Eta erraten zioten: Edozein etchetan sar zaitezten, zaudezte hartan, tokitik ilkhi arteo.

11 Eta edozeinek etzezazten ez onhets, ez entzun, handik goatean iharrosazue zuen oinetako herrautsa, hekien kontrako lekhukotasunetan.

12 Eta ilkhirik erantzuten zuten, batbedera emenda ledin;

13 Eta iraitzen zuten debru hainitz, eta eri asko olio z gantzutzen

eta sasualtzen zituzten.

14 Bada, Herodes erregeak nabaritu zuen Jesusez (ezik lelotan zen haren izena), eta erraten zuen: Hiletarik biztu da Joanes Baptista, eta hargatik egiten dire haren eskuz sendagailak.

15 Berriz, bertze batzuek zioten: Elias da; bertze batzuek aldiz: Profeta da, beihalako profetetarik bat bezalakoa.

16 Horiek aditurik, Herodesek erran zuen: Nik lephoa motzarazi nioen Joanes hura da hiletarik biztua.

17 Ezen Herodesek berak igorri izan zuen Joanesen hartzera eta iduki zuen preso burdinetan, Herodias, bere anaya Filiperen emaztea gatik, zeina berak hartu baitzuen andreztat.

18 Alabainan Joanesek erraten zioen Herodesi: etzaitzu zilhagi zure anayaren omaztea idukitzea.

19 Herodias horren gatik, Joanes galdu beharrez zabilan, eta hilarazi nahi zuen, bainan etzezakeen;

20 Zeren Joanesen beldur baitzen Herodes, zakielako z gizon prestu eta saildua zela; eta zaintzen zuen; egiten ere zituen asko gauza haren erranetik, eta gogo onez entzuten zuen.

21 Bada, egun egoki bat gerthaturik, Herodesek bere sorteguneko afaria eman zioten kargudun, aitzindari eta Galileako handi-mandiei.

22 Eta nola Herodiasen alaba sarthu baitzen eta dantzatu, eta Herodesi eta batean haren barazkaltiarrei

egin baitzarroeten atsegin, erregek neskatchari erran zioen: Nahi dukezuna galda dizadazu, eta emanen darotzut.

23 Eta zin egin zioen huneletan: Edozein gauza galda dizadazun, emanen darotzut, balitz ere ene erresumaren erdia.

24 Eta ilkhirik, neskatchak erran zioen bere amari: Zer galdeginen dut? Eta hunek ihardetsi zioen: Joanes Baptistaren burua.

25 Eta berehala herresakan sarthurik erregeren aitzinera, galde hau egin zioen: Nahi dut azpil batean orai berean eman dizadazun Joanes Baptistaren burua.

26 Erregek atsekabe hartu zuen; bainan zin egin zuelako, eta batean bere bestaliarren ariaz, damurik etzioen egin nahi izan;

27 Aitzitik bere zainetarik bat igorri zuen manaturik azpil batean ekhar zezan Joanesen burua. Eta harek lephoa moztu zioen presondegian,

28 Eta burua ekharri zuen azpilean, eta neskatchari eman, eta neskatshak bere amari.

29 Hori aditurik, Joanesen dizipuluak ethorri ziren, eta haren gorphutza hartu, eta hobi batean ezarri zuten.

30 Bizkitartean Jesusen gana bildurik, Apostoluek jakintsun egin zuten egin eta irakhatsi zituzten guziez.

31 Eta Jesusek erran zioten: Bazterrerat zathozte mortu toki batera eta phausu aphur bat har zazue. Etzuten alabainan, ostearen goan-ethorrien erdian, jateko astirik ere.

32 Eta untzi batera igauik, goan ziren ba-

kharrik mortu toki batera.

33 Bainan batzuek ikhusi zituzten goaten, eta askok nabaritu, eta oinez hiri guzietarik laster egin zuten harat, eta aitzindu zituzten.

34 Eta untzitik jautsean, Jesusek ikhusi zuen oste handi bat, eta urrikaldu zitzayoten, zeren ziren artzain gabeko ardiak iduri, eta abiatu zen hekiei asko gauzaren irakhasten.

35 Eta nola ordukoz, berantzen hari baitzen, dizipuluak hurbildu zitzaizkon, ziotelarik: Mortu tokia da hau, eta jadanik goan da eguna.

36 Igorratzu beraz goantezen hurbileko herri eta herrichketara, zerbait jateko eros dezaten.

37 Eta ihardestean, Jesusek erran zioten: Zuek emozuete jatera.

Hekiek erran zioten: Goazen, eros dezagun berrehun denarioren ogia, eta emanen daroegu jatera.

38 Eta Jesusek galdatzen diote: Zer ogi duzue? zoazte, eta ikhusazue. Eta jakin ondoan, erraten dute: Bortz ogi eta bi arrain.

39 Orduan manatu zioten, jarraraz zetzazten guziak, zein bere lagunekin, sorropil ferdearen gainean.

40 Eta jarri ziren andanaka, ehunka eta berrogoi eta hamarka.

41 Jesusek hartu zituen bortz ogiak eta bi arrainak, eta zerura goitituz begiak, benedikatu zituen; eta ogiak hautsirik, eman ziozkaten bere dizipuluei, ezar zetzazten hekien aitzinean, eta bi arrainetarik ere eman zarooten guziei.

42 Eta guziek jan zuten, eta ase ziren.

43 Eta ogi ondarretarik eta arrainetarik goititu ziren hamabi saskitara.

44 Bada, jale baziren bortz mila gizon.

45 Eta berehala iganarazi zituen untzira bere dizipuluak, aitzina har zezaten itsasoz haindira, Bethsaidako aldera, berak populua gibelerat igorriko zuen artean.

46 Eta hura igorri ondoan, bera mendiragoan zen othoitzegitera.

47 Eta ilhundu zenean, untzia itsasoaren erdian zen, eta Jesus bakharrik leihorrean.

48 Eta ikhusirik arrau indarks nekhatzen zirela (ezik luyan zen untzia), gauazko laugarren beilaren inguruan ethorri zitzaoten itsasoaren gainean ibiliz, eta aitzindu nahi zituen.

49 Bainan hekiek it-sasoaren gainean ikhusi zutenean ibiltzen, uste izan zuten zer bait mamu zela, eta izkirituka hasi ziren;

50 Alabainan orok ikhusi zuten, eta asal-datu ziren. Eta mintzatu zitzaizoten bere-hala, eta erran zioten: Deskantsa zaitezte, ni naiz, ez izi.

51 Eta hekien gana igan zen untzira, eta baratu zen haizea; eta are gehiago harrituak zauden beren baithan.

52 Ezik etzuten eza-gutu ogietan gerthatu zena, itsu baitzen he-kien bibotza.

53 Eta itsasoa iragan zutenean, jo zuten Je-nesaretheko lurra, eta lei-horrera igan ziren.

54 Eta untzitik athe-ratu zireneko, jendeek ezagutu zuten Jesus;

55 Eta ephaitza guzia gaindi ibiliz, eriak beren

obeetan alde orotarik inguruan ekhartzen a-biatu ziren, hura aur-khitzen zela aditzen zuten tokira.

56 Eta non-nahi sar zadien, herri, herrichka edo hiri, plazetara athe-ratzen zituzten eriak, eta othoizten zuten, utz ziozoten bere soinekoa-ren litsa bederen uki-tzera, eta ukitzen zute-nak oro sendatzen ziren.

VII KAP.

ETA Farisauak eta Iskribau zembait, Jerusalem-dik zathor-tzenak, bildu ziren Je-susen gana.

2 Eta ikhusirik haren dizipulu batzu, jateko ogiaren bartzen, arron-teko eskuekin, erran-nahi-da garbitu gabee-kin, crasia egin zuten.

3 Alabainan Fari-sauak eta Judu guziek ere, ez dute jaten, non

7 KAP.] S. MARKEN ARABERA.

ez dituzten eskuak maiz chahutzen, zaharren irakhaspenaren arabera;

4 Eta plazatik dathortzenezan, ez dute jaten, lehenik garbitu gabe; eta badituzte bertze asko egimbide begiratzera emanak zaizkotenak; ophor, pitcher, duphina eta ohe chahuketak.

5 Eta Farisau eta Iskribauak galdatzen zioten Jesusi: Zure dizipuluak nolaz ez dabil-tza aitzinekoen irakhaspenaren arabera, aitzitik arronteko eskuekin jaten dute ogia?

6 Aldiz Jesusek ihardestean, erran zioten: Isaiasek ongi profetisatu du zuetaz, itchuralariak, iskribatua denaren arabera: Populu horrek ezpaincz nau ohoratzen, bainan horien bihotza urrun dago ni ganik.

7 Hutsalki naute oho-

ratzen, gizonetarikako irakhaspen eta manamenduak irakhatsiz.

8 Ezen Jainkoaren manamendua bazterrerat utziz, gizonen ganikako irakhaspenari zat-cheizkote, pitcher eta ophor chahutzeei; eta horrelako bertze asko duzue egiten.

9 Eta erraten zioten: Bai ederki alfer eragiten duzue Jainkoaren manamendua, zuen o-hitzaren begiratzeko.

10 Alabainan erran izan du Moisesek: O-hora zatzu zure aitamak. Eta hau ere: Aitari edo amari abapaldi arthikiren dioena, heriotzez izan bedi hila.

11 Zuek derrazue aldiz: Aski da gizon bategen aitari edo amari erraten badio: Nik Jainkoari egin Corbana (erran-nahida emaitza), baliaturen zaitzu.

12 Eta ez duzue gehiago uzten deusen egitera bere aitaren edo amarentzat,

13 Horreletan ezeztatuz Jainkoaren hitza, zeronek ezarri duzuen aztura baten bidez; eta bertze horrelako asko duzue egiten.

14 Eta populua bere gana berriz deithurik, erraten zaroen: Entzun nezazue guziek, eta adi nezazue ongi.

15 Deusere ez da gizonaren kampotik haren barnera sartzen denik, zeinak hura baitezake khutsa; bainan gizonaren baitharik ilkhitzen direnak, hekiek dire hura khutsatzen dutenak.

16 Aditzeko nihork balimbadu beharrik, adi beza.

17 Gero, populua utzirik, etcherat sartu zenean, bere dizipuluek galdatzen zioten, zer

erran nahi zuen parabola horrek.

18 Eta ihardesten diote: Zer! zuek ere horren adimendu aphurrekoak zarote? Ez duzue bada ardiesten zer-nahi kampotik gizonaren barnera sar dadien, ezin khutsa dezakeela;

19 Zeren ez den haren bihotzean sartzen, baik-ere sabelean, eta gero janhari guzien chahukina zokho betean uzten baita?

20 Erraten zioten, berriz, gizonaren beraren ganik ilkhitzen direnek, hekiek khutsatzen dutela gizona.

21 Ezen barnetik, gizonen bihotzetik dathortzi asmu tzar, nekatchekin eta bertzeen emazteekin khutsatze, gizon hiltze,

22 Ohorgo, jaraman-keria, gaichtakeria, zimarkhu, lohikeria, be-

7 KAP.] S. MARKEN ARABERA.

khaizgo, burho, burgoi-keria, zorokeriak.

23 Gaizki horiek oro barnetik dathortzi, eta gizona dute khutsatzen.

24 Eta handik jaikirik, goan zen Tirreko eta Sidongo hegaletara; eta etche batean sarthua, etzuen nahi izan nihork jakin zezan, bainan ezin gorde zen;

25 Ezen emazteki batek, zeinaren alabak baitzuen izpiritu lohia, aditu zueneko Jesus han zelako aiphua, sarthu zen eta haren oinetara erori.

26 Bada, emaztekoa paganoa zen, eta sortzez Siropheniziarra. Eta errekeitzen zuen, alabaren baitharik ir aiz zezon debrua.

27 Jesusck erran zioen: Utzatzu lehenik asetzera haurrak; ezen ez da ongi haurren ogiaren hartzea, eta zakhurrei arthikitzea.

28 Harek berriz, ihardetsi eta erran zioen. Hala da, Jauna; chakhurttoek ere ordcan mahain azpian jaten dute haurren paporre-tarik.

29 Eta Jesusek erran zioen: Zoaz, debrua hitz horren ariaz ilkhi da zure alabaren ganik.

30 Eta etchera goan zenean, atzeman zuen neskatcha ohean etzana, eta debrua ilkhi zela.

31 Jesus, berriz atheraturik Tirreko aurkhintzetarik, Sidonen gaindi ethorri zen Galileako itsas-aldeetara, Dekapolisako eremuak barna.

32 Eta erakhartzen diote gizon bat gor eta mutua; eta othoizten zuten, eskua eman ziozon gainean.

33 Eta ostetik bazterrerat harturik, Jesusek bere erhiak beharrietan ezarri ziozkan, eta aho-

gozoz ukitu zioen mi-
hia;

34 Eta zerura begira-
tuz, hasgorapen batekin
erran zuen: Ephphetha,
erran-nahi-baita: Idek
hadi.

35 Eta han berean
haren beharriak ideki
ziren, amor egin zuen
haren mihiko lokhar-
riak, eta mintzo zen
garbiki.

36 Eta manatu zioten
etzezaten nihori erran;
bainan zembatenaz ha-
rek debekatuago, eta
hambatenaz gebiago e-
rantzuten.

37 Eta gebiago eder-
resten zuten, ziotel-
larik: Guziak ongi
egin ditu, gorrei adia
eman diote eta mint-
zarazi ditu mutuak.

VIII. KAP.

ORDUKO egunetan,
nola bertze behin
ostea handia baitzen,
eta ez baitzuten zer

jan, Jesusek deithurik
bere dizipuluak, erran
zioten:

2 Urrikaltzen zait
populu hau; ezen huna
jadanik hirur egun ez
nautela uzten, eta jate-
korik ez dute;

3 Eta barurik igor
banetza beren etche-
tara, ahi laizteke bi-
dean; badire ezen hori-
etan urrundik ethorriak
direnak.

4 Dizipuluek ihardetsi
zioten: Nork eta non-
dik horiek ogiz ase he-
men, mortu huntan?

5 Jesusek galdegin
zioten: Zembat ogi
ditutzue? Ihardetsi
zuten: Zazpi.

6 Orduan osteari ma-
natu zioen jar zadien
lurrean; eta harturik
zazpi ogiak, eta esker-
rak bihurturik, hautsi
zituen eta bere dizipu-
luei eman, populuaren
aitzinean ezartzeko, eta
ezarri zituzten.

8 KAP.] S. MARKEN ARABERA.

7 Eta bazituzten ar-
raintto bakhar batzu,
eta benedikatu zituen,
eta emanarazi.

8 Eta jan zuten, eta
ase ziren; eta gelditu
pusketarik, goititu zi-
tuzten zazpi saskitara.

9 Baziren bada jan
zutenak, lau milaren
heina; eta etcherat
igorri zituen.

10 Eta berehala untxi
batera iganik bere di-
zipuluekin, etborri zen
Dalmanuthako eremu-
tara.

11 Eta Farisauak a-
theratu zitzaizkon eta
ihardukitzen abiatu,
galdatuz, haren frogo-
tzen gatik, zerutikako
zerbait ezagutkari.

12 Jesusek barnetik
hasbeherapen bat athe-
ratuz, erran zuen: Gi-
zalde hau zergatik dago
ezagutkari galdez? Egi-
az derratzuet, la! e-
maten bazayo gizalde
huni ezagutkaririk.

13 Eta hekiek utzirik,
berriz igan zen untzira,
eta itsasoz haindira
goan zen.

14 Bada, dizipuluei
ahantzi zitzayoten o-
gien hartzea, eta bat
bakharra baizik etzuten
untzian berekin.

15 Eta Jesusek mana-
tzen zituen, habela
mintzatuz: Zaudezte
erne, eta begira zaitezte
Farisauen altchagar-
ritik eta Herodesen
altchagarritik.

16 Eta beren artean
gogoeta eginez, erraten
zuten: Ogirik ez du-
gulakoz mintzo da.

17 Hori ezaguturik,
Jesusek erran zioten:
Zer dituzue gogoeta
horiek, ogirik ez duzu-
ela? zer, ez duzue orai-
no ez ezagutzarik ez
adigarririk? itsu duzue
oraino bihotza?

18 Begiak izan eta ez
duzue ikhusten? behar-
riak izan eta ez duzue

aditzen? eta etzarete orhoitzen ere?

19 Bortz ogi hautsi naroztencan bortz mila gizoni, zembat saski puskaz betheak goititu zintuzten? Eta diote: Hamabi.

20 Eta zazpi ogi hautsi diozkatencan lau mila gizoni, pusketarik zembat saski altchatu dituzue? Zazpi, diote.

21 Orduan erran zaroten: Nolaz ez duzue aditzen oraino?

22 Eta goan ziren Bethesda, eta Jesusi erakhartzen diote itsu bat, eta othoizten zuten uki zezan.

23 Itsua eskutik hartu eta hiriz kaporat eraman zuen; eta ahogozoz haren begiak hezatu eta eskuak gainean emanaz, galdegin zioen, zorbait ikhusten zue-nez.

24 Eta harek begiratu, erran zuen: Gizo-

nak arbolak iduri ikhusten ditut badabiltzala.

25 Gero Jesusek bereriz ezarri ziozkan eskuak begietan, eta gizona hasi zen ikhusten; eta sendatua izan zen, hala non garbiki ikhusten baitzituen oro.

26 Eta Jesusek bere etcherat igorri zuen erranez: Zoaz zure etcherat, eta herrian sartzen bazare, nihori ez erran hunelakorik.

27 Eta Jesus ilkhi zen handik bere dizipuluekin Filiporen Zesareako herrietara, eta bidean galdeka haritu zitazyoten bere dizipuluei erranez: Gizonek nor naizela diote?

28 Hekiek ihardetsi zuten: Joanes Baptista, bertze batzuek berriz Elias, bertzeek aldiz profetetarik bat bezalako.

29 Orduan berei erraten diote: Zuek berriz,

nor naizela diozue? Piarresek ihardetsiz erraten dio: Kristo zare zu.

30 Eta larderiarekin debekatu zioten, hartaz etzizioten nihori holarrik erran.

31 Eta abiatu zen hekien argitzen, nola beharko zuen gizonaren someak hainitz egarri; zaharrez, aphez nausiez eta Iskribauetz arbuyatua izan; heriotzea jasan, eta hirur egunen buruan berriz biztu,

32 Eta garbiki mintzo zitzaizoten. Eta bazterrerat harturik, Piarres erantzukika abiatu zitzaion.

33 Jesusek, itzulirik, eta dizipuluei begiratu, larderiatu zuen Piarres erranez: Gibelerat egik, Satan; zeren Jainkoaren gauzez ez haizen zale, bainan bai gizonenez.

34 Eta dizipuluekin,

ostea deithurik, erran zioten: Nihor jarraiki nahi bazait, bere buruari ukho egin biozo, soinera har boza bere gurutzea, eta jarraik bekit.

35 Ezen bere burua begiratu nahiko duenak, galduko du; aldiz bere buruaz arnegatuko duenak ni gatik eta Ebanjelioa gatik, salbatuko egingen du.

36 Alabainan gizonariz zer ekhar liozoke mundu guziaren irabazteak, bere arimaren galtzerat heldu balitz?

37 Edo zer emanen du gizonak bere arimaren ordain?

38 Ezen jendaki lizun eta gaichto hunen erdian, norbaitek nitaz eta ene hitzez ahalke hartzen badu, gizonaren Semeak ere hainaz ahalke izanen du, bere Aitaren ospean bere aingeru sainduekin ethorriren dencan.

89 Eta erraten zarooten: Nik derratzuet egiaz, orai hemen daudezenetarik badirela, herioaren hazta jasanen ez dutenak, non ez duten ikhusi Jainkoaren erresuma bere indarrean dathorla.

IX. KAP.

HANDIK sei egunen buruan, Jesusek hartu zituen Piarres, Jacobe eta Joanes; bakharrik eraman zituen mendi gora batotako basa bazterrera, eta itchuraldatu zen hekien aitzinean.

2 Argi-argiak egin ziren haren soinekoak eta elhurra bezain churi, lurrean bolazainik ez baita hain churirik eginen duenik.

3 Eta agertu zitzaiozten Elias Moisesekin, eta Jesusekin zauden solasean.

4 Eta hitza hartuz, Piarresek erraten dio Jesusi: Nausia, ongi gare hemen; detzagun egin hirur etchola, bat zure, bertzea Moisesen, bertzea berriz Eliasen.

5 Etzakien alabainan zer zerasan, ezik ikharak hartuak ziren.

6 Eta jarri zen hedoi bat, itzaltzen zitucna, eta hedoyetik ilkhi zen mintzo bat, zerrana: Hau da ene seme guziz maitea; hau biazazue entzun.

7 Eta berchala inguruan begiraturik, etzuten gehiago nihor ikhusi, Jesus bera baizik hekiekin.

8 Eta menditik jausten hari zirelarik, Jesusek manatu zituen nihori ere etziozozten erran ikhusi zituzten gauzak, gizonaren Semea hiletarik biztu zitakeenean baizik.

9 Eta beren baithan iduki zuten solasa, beren artean bilhatzen zirelarik hau zer othezen: Hiletarik biztua zitakeanean.

10 Eta Jesusi galdeka hari zitzaizkon erranez: Zer diote bada Farisauek eta Iskribauek, ezen Elias lehenik ethorri behar dela?

11 Ihardestean, Jesusek erran zioten: Eliasek, lehenik ethorri ondoan, ontsaturen ditu gauza guziak; eta jasanen du hainitz eta arbuyatua izanen da, gizonaren Semeaz iskribatua izan den bezala.

12 Baina nik derratzuet, ethorri izan dela Elias (eta nabi zuten guzia egin diotela), hartaz iskribatua denaren arabera.

13 Eta bere dizipuluetara ethortzean, ikhusi zuen oste handi bat hekien inguruan, eta

Iskribauak ihardukitzen hekiekin.

14 Eta berehala populu guzia, Jesus ikhustean, harritu eta baldituzen, eta laster eginez agur egiten zioten.

15 Jesusek galdatu zarooten: Zer ihardukitzen duzue zuen artean?

16 Eta bertzeen artetik batek ihardetsiz, erran zuen: Nausia, erakharri darotzut ene semea, izpiritu mutu batek baitaduka.

17 Non-nahi har dezan, lurrerat arhikitzen du, eta haurra jartzan da harrapoadariola eta hortzak karraskatuz eta ihartzen hari da; eta othoiztu ditut zure dizipuluak khen diototen debrua eta ezin egin dute.

18 Jesusek hekiei ihardetsiz, erran zuen: Oi ume sinhesgogorrak, zuekin noiz arteo izanen

othe naiz? noiz arteo zaituztet jasanen? Erakhar dizadazue haurra.

19 Erakharri zioten, eta ikhusi zueneko Jesus, izpirituak nabasi zuen haurra; eta lurrerat arthikia, heldorra zariola, ihauska zabilan.

20 Eta Jesusek haren aitari galdegin zioen: Noizdanik gerthatzen zayo hau? Aldiz harek erran zuen: Haurretik;

21 Eta galarazi beharrez, gaichtoak surat eta urerat arthiki izan du askotan. Bainan nihondik ahal baduzu, gutaz urrikaldurik lagun gaitzatzu.

22 Jesusek aldiz erran zioen: Sinhets ahal badezazu, sinhestedunarentzat ezinik ez da.

23 Eta berehala haurraren aitak, oihuz eta nigarrez erran zuen: Sinhesten dut, Jauna;

hel zakizkio ene sinheste eskasari.

24 Eta Jesusek ikhusiten baitzuen fharrastaka zathorla jendea, izpiritu lobia dichidatu zuen erranez: Izpiritu goreta mutua, nik dayat manatzen, haur hortarik ilkhi hadi, eta gehiago ez sar horren baithan.

25 Eta orroa batekin, eta haurra zalaparta gaitzetan erabilirik, haren ganik ilkhi zen, eta haurra egin zen hila iduri, haletan non askok baitzioten hila zela.

26 Jesusek ordnan eskutik hartuz, eraiki zuen, eta chutitu zen haurra.

27 Eta Jesus etchera sarthu zenean, bere dizipuluek ichilean galdatzen zioten: Zergatik guk ezin khendu dugu debru hori?

28 Eta ihardetsi zio-

9 KAP.] S. MARKEN ARABERA.

ten: Debru mota hori niholaz-cre ezin ilkhiraz daiteke, baruraz eta othoitzaz baizik.

29 Eta abiaturik handik, Galileaz baingira zihoazen eta Jesusek etzuen nahi jakin zezan nihork-ere.

30 Bada bere dizipulu- en argitzen hari zen, eta erraten zaroeten: Gizonaren Semea arthikia izanen da gizonen eskuetara, eta hilen dute, eta hil ondoan, hirugarren egunean bizturen da.

31 Hekiek ordean etzuten ardiesten solasa, eta lotsa ziren galdeka haritzeko.

32 Eta ethorri ziren Kapharnaumera, eta etchera zirenean, Jesusek galdatu zioten: Zertaz ihardukitzen zinduten bidean?

33 Bainen ichil zauden hekiek, bidean beren arteko hitzak zituztela-

koz, zein zen hekiekan gehiena.

34 Eta jartzearekin, Jesusek deithu zituen hamabiak, eta erran zioten: Batek nahi balimbadu lehena izan, orotarik azkena da, eta guzien muthil.

35 Eta haur bat harturik, ezarri zuen hekiekan erdian, eta besarkatu zuenean, erran zaroeten:

36 Nork-ere hunelako haurttoetarik bat hartzen baitu ene izenean, ni hartzen nau; eta nork-ere hartzen bainau, ez nau ni hartzen, bainan bai ni bidali nauena.

37 Joanesek ihardetsi zioen, zerralarik: Nausia, ikhusi dugu norbait zure izenean debruak iraitzen zituena, baina ez baita guri jarraikitzen, eta debekatu diogu.

38 Jesusek ordean er-

ran zioen: Ez debeka hura, ezen nihoz ez da ene izenean sendagaila bat egiten duenik, eta berehala nitaz gaizki mintza ditakeenik.

39 Alabainan zuen kontra ez dena, zuen alde da.

40 Ezen nork-ere baso bat ur edatera emanen baitarotzue ene izenean, Kristorenak zaretelakoz, egiaz derratzuet ez duela hainak bere saria galduko.

41 Eta nor-ere izanen baita nitan sinheste duten chumetto haukietarik batentzat gaizbide, hainak hobe luke, ihara harri bat lephotik estekaturik, itsasora arthik balezate.

42 Eta zure eskua balimbaduzu gaizbide, ebakazu; hobe duzu esku-motz sar zaitzen bizitzean, ezenez bi eskuekin goatea ifernura, ezin iraungizko sura,

43 Zeintan hekien harra ez baita hiltzen, ez-eta sua iraungitzen.

44 Eta zure oina balimbaduzu gaizbide, ebakazu; hobe duzu be-thiereko bizitzean zango-motz sar zaitzen, ezenez bi zangoekin arthikia izatea ifernura, ezin iraungizko sura,

45 Zeintan hekien harra hiltzen ez baita, ez-eta sua iraungitzen.

46 Baldinetaria zure begia bada zuretzat gaizbide, iragazazu; hobe duzu okher sar zaitzen Jainkoaren erresuman, ezenez bi begiekin arthikia izatea ifernuko sura,

47 Zeintan hekien harra ez baita hiltzen, ez-eta sua iraungitzen.

48 Ezen oro suaz izanen dire gazituak, halanola bitima guziak gatzaz baitire gazitzen.

49 Ona da gatza, baina geza baledi, zertaz

gazi zinezakete? Zuen baithan izan zazue gatz, eta zuen artean ba-
kea.

X. KAP.

HANDIK jaikirik, athorri zen Judeako hegalctara, Jordanez haindian; eta berriz-ere osteak bildu ziren haren gana; eta ohi zuen bezala, berriz hasi zen hekien irakhasten.

2 Eta hurbildurik, Farisauek galdatzen zioten (hura zertan khausi): Gizonari haizu othe zayo emaztearen uztea?

3 Bainan Jesusek ihardestean, erran zioten: Zer manatu darotzute Moisesek?

4 Hekiek erran zuten: Moisesek haizu egin du uzten delako ageri baten iskribatzea, eta igortzea gero.

5 Hekiei ihardestean,

Jesusek erran zuen: Zuen bihotz gogortasunaren ariaz iskribatu du zuentzat manamendu hori.

6 Bainan hastetik Jainkoak gizon bat eta emazteki bat zituen egin.

7 Hargatik gizonak utziko ditu bere aitamak, eta bere emazteari eratchikiren da;

8 Eta haragi batean bia dire izanen. Aria hortaz ez dire ja bia, bainan haragi bat.

9 Beraz Jainkoak bildua, gizonak ez beza berez.

10 Eta etchean dizipuluek berriz galdatu zioten gauza beraz.

11 Eta Jesusek erran zioten: Norkere utzi baituke bere emaztea, eta bertze bat hartu, lohikeria darama lehembizikoaren eretzera.

12 Eta emazteak bere senharra utzi, eta bertze

bat hartu badu, lohitzen da.

13 Eta haurtto batzu erakhartzen ziotzaten, uki zetzantzatz; bainan dizipuluek larderiatur gibelatzen zituzten erakharleak.

14 Jesusek ikhusi zuenean hori, gaizki hartu zuen, eta erran zioten: Utzatzue haurttoak ene gana, eta ez debeka; ezik holakoen da Jainkoaren erresuma.

15 Egiaz derratzuet: Nork-ere ez baitu haurtto batek bezala harturen Jainkoaren erresuma, ez da bera hartarako.

16 Eta besarkaturik, eta eskuak gainean emanetz, benedikatu zituen.

17 Eta goateko ilkhi zenean, gizon batek laster egin zuen haren gana, eta aitzinean belhaunaz lurra joz, othoiz-

tu zuen, zerralarik: Nausi ona, zer eginen dut bethiereko bizitzearen ardiesteko?

18 Bada, Jesusek ihardetsi zioen: Zergatik deitzen nauzu ona? Onik ez da nihor, Jainkoa bera baizik.

19 Badakizkitzu manamenduak: Bertzeen emazterik ez uki; Ez hil; Ez ebats; Gezurrezko lekhukotasunik ez egin; Maularik ez egin; Zure ait-amak ohora.

20 Harek aldiz ihardestean erran zioen: Nausia, gaztedanik iduki ditut horiek oro.

21 Orduan Jesusek begiraturik, maithatu zuen, eta erran zaroen: Gauza bat duzu eskas: zoaz, ditzun guziak sal zatzu eta beharrei eman, eta ontasuntze bat izanen duzu zeruan; zato gero, eta jarraik zakizkit.

22 Bainan hura, solas hortaz atsekabetan, minez goan zen, zeren-eta ontasun handien jabe baitzen.

23 Eta Jesusck ingurura begiratzuz, erran zioten bere dizipuluei: Ala nekez aberatsak Jainkoaren erresuman sarthuren baitire!

24 Dizipuluak aldiz, solas horiez harritzen ziren. Bainan berriz mintzatzuz, Jesusck erran zioten: Ene haurrak, ala baita neke, aberastasunetan beren gogoa dadukatenak sar-tezen Jainkoaren erresuman!

25 Errechago da orratz chilotik iragan dadien kamelua, aberatsa Jainkoaren erresuman sar dadien baino.

26 Harritzenago ziren hekiek, zerratelarik beren artean: Eta nor salba daiteke bada?

27 Eta begiratzuz, Je-

susek erran zioten: Ez zina da gizonentzat, bainan ez Jainkoaren; ezen Jainkoarentzat oro dire eginkizun.

28 Eta Piarres abiatu zitzayon erraten: Huna guk oro utzi eta zuri jarraiki garela.

29 Jesusck ihardes-tean erran zuen: Egiaz derratzuet nik: Ez da nihor utziko dituenik bere ethea, edo anayak, edo arrebak, edo aita, edo ama, edo haurrak, edo lurak, ene gatik eta ebanjelioaren gatik,

30 Zeinak ez baitu izanen ebunetan bertze hainbertze etche, eta anaya, eta arreba, eta ama, eta haur, eta lur, mende huntan berean, jazargo guzien artetik, eta bethiereko bizitzca ethorkizuneko mendean.

31 Hainitzak ordean izanen dire lehen zire-

nak azken, eta azkenak lehen.

32 Bada, bidean ziren, Jerusalemera igaiten, eta aitzinean zihoan Jesus; eta hekiek harrituak, eta izituak ondotik ziren jarraikitzen. Eta hamabiak berriz harturik berekin, Jesus hekiei abiatu zen eraten zer behar zitza-yoen gerthatu.

33 Huna bagoazela Jerusalemera, eta gizonaren Semea saldua izanen da aphez nausiei, Iskribauei eta zaharrei, eta hiltzera kondanaturen dute eta paganoen eskuetara emanen;

34 Eskarnio eta thu eginen diote, azotatuko eta hilen dute; eta hirugarren eguncan biztuko da.

35 Eta haren gana hurbildu ziren Jakobe eta Joanes, Zebedeoren semeak, ziotelarik:

Nausia, nahi ginduke egin bazinezagu guk galdaturen duguna.

36 Jesussek berriz, ihardetsi zioten: Zer nahi duzue egin deza-zuedan?

37 Eta erran zuten: Iguzu bat zure eskui-nean eta bertzea zure ezkerrean jar gaitzen zure ospeko lekhu-an.

38 Aldiz Jesussek erran zioten: Ez dakizue zer galdatzen duzuen: Bazarote nik hustu behar dudan kalitzaren edateko, eta ni bathayatuko naizen bathayoz bathayatuak izateko?

39 Eta ihardetsi zuten: Bai, bagare. Jesussek berriz, erran zioten: Egia da nik edaten dudan kalitza edanen duzuela, eta ni bathayatzen naizen bathayoz izanen zaretela bathayatuak:

40 Bainan ene eskui-

nean edo ezkerrean jartzea, ez dago niri ematea; bainan toki hekiek haintzat dire zeinentzat aphainkuak baitire.

41 Eta aditzearekin hamarrak sumintzen abiatu ziren Jakoberen eta Joanesen alderat.

42 Bainan Jesusck deithurik erran zioten: Badakizue populuen buruan agertzen direnek nausitasunekin manatzen diotela, eta hekietako aitzindariak esku badutela hekien gainean.

43 Bainan ez da hola zuen artean; aitzitik nork-ere nahiko baitu handiena izan, haina zuen zerbitzari beharko da jarri;

44 Eta nork-ere nahiko baitu zuen artean izan lehena, guzien zerbitzari izan beharko da.

45 Alabainan gizonaren Semea ere ethorri

da, ez zerbitzatu ia izateko; bai ordean zerbitzatzera, eta haintzen berrerospenetan bere biziaren ematera.

46 Eta ethorri ziren Jerikora. Eta handik abiatu zenean bere dizipuluekin eta oste handi batekin, Timeoren semea, Bartimeo itsua, eske jarria zagoen bide bazterrean.

47 Harek aditu zenean, Jesus Nazaretharra han zela, hasi zen oihu egiten eta erraten: Jesus, Dabiden semea, urrikal zakizkit.

48 Eta larderiatzen zuten askok, ichilarazi beharrez. Bainan harek haintz gorago egiten zuen oihu: Dabiden semea, urrikal niri.

49 Eta gelditurik, Jesusck manatu zuen deith zezaten. Deitzen dute beraz, erraten diotelarik: Ago bihotza

onik; jaik hadi, galdatzen han.

50 Hura, bere soineko philda arthikirik, jauzi zen eta Jesusen ganat ethorri.

51 Eta Jesusek hitza harturik, erran zioen: Zer nahi duzu egin dezazudan? Itsuak berriez, erran zuen: Ikhus dezadan, Jauna.

52 Aldiz Jesusek erran zioen: Zoaz, zure sinhesteak salbatuzaitu. Eta ordu beretik ikhusi zuen, eta bidean jarraititzen zitzayoan.

XI. KAP.

JERUSALEMERA, eta Bethaniara Olibetako mendi aldera, hurbiltzen hari baitziren, bere dizipuluetarik igorri zituen bia,

2 Eta erran zioten: Zoazte zuen aitzinean den heritto hortara, eta

hor sartzean berehala, estekatua atzemanen duzue astokume bat, zeinaren gainean gizonik ez baita oraino jarri. Lacha zazue eta erakhar.

3 Eta baldin norbaitek erraten badarotzue: Zer hari zarete? errozue: Jaunak hunen beharra du: eta berehala utziko du hunat.

4 Eta goanik, aurkhitu zuten astokumea athe baten aldean kampoan estekatua bidegurutze batean, eta lachatu zuten.

5 Eta han zirenetarik zembaitetik erran zarooten: Zer hari zarete, astokume hori lachatu?

6 Hekiek ihardetsi zuten Jaunak manatu bezala, eta bertzeek utzi zioten astoa.

7 Jesusi erakharri zaroten; eta bizkarrean ezarri ziozkaten beren

11 KAP.] S. MARKEN ARABERA.

soinekoak, eta gainean jarri zen.

8 Hainitzek berriz, biderean gainean hedatu zituzten beren soinekoak; bertze batzuek aldiz, hausten zituzten arbola hostoilak eta biderean hedatzen zituzten.

9 Eta aitzinean zihoztenek eta gibeletik heldu zirenek oihu egiten zuten erranez: Hosanna!

10 Benedikatua, Januaren izenean dathorrena; benedikatua, gure aita Dabiden erreinu dathorkiguna: Hosanna zeru gorenetaraino!

11 Jesus horrela sarthu zen Jerusalemen temploan; eta inguruan orotara begiratu ondoan, nola beranta baitzen orduko, Bethaniara goan zen hamabiekin.

12 Biharamunean, Bethaniatik ilkhitzen zelarik, gosetu zen.

13 Eta nola urrundik ikhusi baitzuen pikondo bat hostoekin, goan zen ikhustera hean atzemanen zioendeusere; eta hurbildu zenean atzeman zuen hostoz bertzerik deusere etzuela; etzen alabainan piko aroa.

14 Orduan pikondoari erran zioen: Oraitik egun-eta-iguzki nihork ez beza jan hitarikako fruiturik. Eta dizipuluek aditzen zuten.

15 Ethorri ziren Jerusalemera. Eta temploan sarthu zenean Jesus, abiatu zen temploan ziren saltzaileen eta erosleen iraitzen; eta uzkaile zituen diru aldatzaileen eta uso saltzaileen mahainak.

16 Eta nihor etzuen uzten temploa gaindi trastu erabiltzera.

17 Eta irakhasten zuen, hekiei erranez: Ez othe da bada iskri-

batua : Ene etchea, jendaki guzietan deithuko da othoitzeko etchea ? Zuek ordean huntarik ohoïn zilho bat egin duzue.

18 Hori aditurik, apherz nausiak eta Iskribauak bilha zabiltean hean gal othe zezaketen ; ezik haren beldur ziren, populu guzia haren irakhasmenaren gainean ederretsia zagoelakoz.

19 Arrats aphalean, ilkhi zen hiritik.

20 Biharamun goizean, iragaiten zirelarik, ikhusi zuten pikondoa erroetaraino ihartua.

21 Eta orhoiturik, Piarresek erran zioen Jesusi : Nausia, huna zuk madarikatu pikoä ; ihartu da.

22 Jesusek ihardestean erran zioen : Jainkoaren baithan izan zazue sinheste.

23 Egiaz derratzuet nik : Edozeinek mendi horri erran diozon ; Egiatik hortik, eta itsasora jauz hadi, eta bere bihotzean duda-mudarik erabiltzen ez badu, bainan sinhestean badago erranen duen guzia gertaturen dela, eginen zayo.

24 Hargatik derratzuet, edozein gauza othoitzean galda dezazuen, sinhetsazue izanen duzuela, eta izanen duzue.

25 Bainan othoitzean jarriko zaretencan, norbaiten kontra balimbaduzue zerbait, barkhazazue, zuen Aita zeruetan denak ere barkhadeztatzuen zuen gaizkiak.

26 Zuek ez baduzue barkhatzen, zuen Aita zeruetan denak ere ez darozkitzue zuen gaizkiak barkhatuko.

27 Eta berriz ethor-

tzen dire Jerusalemera, eta temploan dabilalarik Jesus, hurbiltzen zaizkio aphez nausiak, Iskribauak eta zaba-
rrak,

28 Eta erraten diote: Zer indarrez egiten ditutzu horiek eta nork eman darotzu horien egiteko ahala?

29 Ihardestean aldiz, Jesusek erran zioten: Nik ere galdeginen darotzuet hitz bat, eta ihardets darotazue, eta erranen darotzuet gero, zer ezkuz egiten ditudan haukiek.

30 Joanesen bathayoa zerutikakoa othe zen, ala gizonen ganikakoa? Ihardets darotazue.

31 Bainan gogoetaka zauden beren baithan, egiten zutelarik: Baderagu: Zerutikakoa; erranen daroku: Zergatik ez diozue beraz eman sinheste?

32 Erran bagineza:

Gizonen ganikakoa; populuaren beldur izateko ginduke; guziek alabainan egiazko profetatzat zadukaten Joanes.

33 Jesusi ihardetsi zioten beraz: Ez dakigu. Eta Jesusek erran zaroeten: Ez darotzuet bada erranen nik ere zer ahalez ditudan haukiek egiten.

XII. KAP.

ORDUAN Jesusabiaturtu zitzayoten paraboletan mintzatzen. Gizon batek landatu zuen mahasti bat, berroz inguratu, lurrean dolhare bat egin, dorre bat altchatu eta etchettiar batzuei eman zioten mahastia, eta bidayetana goan zen.

2 Eta ordua ethorri zenean, etchettiarretara bidali zuen sehi bat, mahastiko fruituetarik

har zezan hari zago-kiona.

3 Hekiek sehia hartu, jo eta hutsik igorri zuten.

4 Berriz bidali zioten bertze sehi bat, eta hari sakhi bat egin zioten buruan eta irainez gain-ditu zuten.

5 Berriz-ere bidali zioten bertze bat; eta hil zuten hura; eta bertze asko, batzu jo eta bertzeak hil zituzten.

6 Beraz nola baitzuen oraino seme bakhar bat bere bihotzekoa, hura ere igorri zioten, zerralarik: Ene semearen-tzat herabe izanen ahal dire.

7 Bainan etchetiarrek elkharri erran zuten: Hau da premua: Zatozte, dezagun hil, eta gurea izanen da primantza.

8 Era harturik, hil zuten eta mahastitik kamporat arthiki.

9 Zer egingen du bada mahastiaren jabeak? Ethorriko da, chahutuko ditu etchetiar horiek, eta bertze batzuei emanen diote mahastia.

10 Iskribatua den hau ere ez othe duzue irakurtu: Harginek tzartzat utzi harria, egin izan da etche buruko izkina harri:

11 Jaunak egin izan du hori, eta gure begietan ederregarri da?

12 Eta Jesusen hartzea bilhatzen zuten; ezagutu zuten ezik, hekiek zituela begitan parabola horren erratean; bainan populua-ren ziren beldur, eta hura han utzirik, goan ziren beren alde.

13 Gero bidaltzen diozkate Farisanetarik eta Herodestiarretarik zembait, hura bere hitzetan atzeman beharrez.

14 Haukiek, etho-

12 Kap.] S. MARKEN ARABERA.

mirik, erraten diote. Nausia, badakigu zina zarela; ezik etzare gizonen begitharteari begiratzen, bainan zintasunean irakhasten duzu Jainkoaren bidca. Zilhogi da Zesarri zergaren bihurtzea, ala ez diogu emanen?

15 Jesusek ezagutzen baitzuen bekien maltzurkeria, erraten diote: Zergatik nauzue bilhartzzen? Emadazuet denario bat, ikhus dezadan.

16 Hekiek eman zioten; eta Jesusek erran zaroeten: Norenak dire gaineko itchura hau eta iskribua? Zesarrenak, diote.

17 Orduan Jesusck ihardetsiz, erran zaroeten: Bihur zatzue beraz Zesarri Zesarrenak, eta Jainkoari Jainkoarenak. Eta ederresten zuten haren errana.

18 Saduzearrak, bir-

phizterik ez dela derra-tenak, ethorri ziren gero Jesusen gana, eta galdeka hari zitzaizkon, ziotelarik:

19 Nausia, iskribuz utzi izan daroku Moise- sek: Norbaiten anaya hiltzera heldu bada, eta uzten badu emaztea eta haurrik ez, hainaren anayak har beza haren emaztea, eta ondore eman biozo bere anayari.

20 Baziren bada zazpi anaya: lehembizikoak hartu zuen emazte, eta hil izan zen haurrik utzi gabe.

21 Eta bigarrenak hartu zuen emazte bera; eta hil izan zen, eta harek ere etzuen haurrik utzi. Eta hirugarrenak orobat egin zuen.

22 Halaber hartu zuten zazpiek emazte hura eta etzuten haurrik utzi. Guzien ondotik, emaztekoa ere hil izan zen.

23 Birphizteko egunean beraz, biztuko direnean, zeinen emazte izanen da hura? zazpiek alabainan emazteztat izan dute.

24 Eta ihardestean Jesusek erran zioten: Makhur ez othe daramazue urhatsa, ardietsi gabez Iskriturak eta Jainkoaren ahala?

25 Ezen birphizteko egunean, gizonak ez dute emazterik hartuko, ez-eta emaztekiek senharrik; bainan izanen dire zeruetan aingernak bezala.

26 Eta hilen biztearen gainean, ez duzue Moisesen liburuan irakurtu, nola mintzatu zitzaioen Jainkoa sasiaren erditik erranez: Ni naiz Abrahamen Jainkoa, eta Isaaken Jainkoa, eta Jakoberen Jainkoa?

27 Ez da hilen Jainkoa, bainan bai biziena.

Zuek beraz makhur handia daramazue.

28 Eta Iskribanetarik bat, zeinak aditu baitzituen Jesusen bilhartzzen, eta ikhusi baitzuen zein ongi ihardetsi zaioeten, hurbildu zen eta Jesusi galdatu zioen, zein zen manamendu guzietarik lehena.

29 Jesusek berriz, ihardetsi zioen: Manamendu guzietarik lehena da: Adi zazu, Israel: Zure Jainko Jauna, Jainko bakharra da;

30 Eta maithaturen duzuzure Jainko Jauna, zure bihotzosoaz, eta zure arima guziaz, eta zure gogo betheaz eta zure ahaloroz. Hori da lehembiziko manamendua.

31 Bigarrena berriz, horren idurikoa da: Zure laguna maithaturen duzuzure burua bezala. Bertze manamendu bat ez da horiek baino handiagorik,

32 Eta Iskribauak erran zioen : Ongi, Nausia; egin erran duzu, bakharra dela Jainkoa, eta hartaz bertzerik ez dela;

33 Eta maithatu behar dela bihotz osoaz; eta adigarri betheaz, eta arima guziaz, eta ahal oroz; eta bere laguna bere burua bezala maithatzea, holokausta eta sakrifizio guziak baino gehiago dela.

34 Jesusek aldiz, ikhusirik zuhurki ihardetsi zuela, erran zioen: Jainkoaren erresumatik etzare urrun. Eta geroztik nihor etzitza-yoen galderik egitera ausartatzen.

35 Eta temploan irakhasten hari zelarik, erran zuen Jesusek: Nolatan diote Iskribauek, Kristo Dabiden semea dela?

36 Ezen Dabidek berak dio Ispiritu sain-

duaren eragintzaz: Jaunak enc Jaunari erran izan dio: Jar zaito ene eskuinean, zure oinen alkhi ezar detzadan arteo zure etsayak.

37 Beraz Dabidek berak Jaunetan deitzen du, eta nondik daiteke haren semea? Eta oste handi bat gogotik za-goen haren entzuten.

38 Eta irakhasten hari zelarik, Jesusek erraten zioten: Berantzue Iskribauetarik, zeinek aldagarri luzetan lakhet baitute ibiltzea, eta plazetan agurren izatea;

39 Eta jartzea, sinagogetan alkhi gorenen gamean, eta afarietan, mahain buruan;

40 Zeinek, othoitz luzeen aitzakian iresten baitituzte alhargunen etcheak; hargatik hartuko dute juyamendu zorrotzagoa.

41 Eta Jesus temploko khutcharen aldean

jarria baitzen, begira zagoen nola populuak khutchara artbikitzen zuen dirua, eta asko aberatsek hainitz ematen zuten.

42 Emazteki alhargun behartto bat ethorri zenean bere aldian, harek eman zituen bi kornado, erran-nahibaita ardit bat.

43 Eta bere dizipuluak deithurik, Jesusek erran zioten: Egiaz deratzaue, alhargun behar horrek gehiago eman duela, ezenez khutchara eman duten guziek.

44 Alabainan bertze guziek nasai dutenetik eman dute; horrek ordean, bere eskasiatik zituen guziak, bizitzeko behar zuena oro eman izan du.

XIII. KAP.

ETA nola templotik ilkhitzen baitzen, bere dizipuluetarik ba-

tek erran zioen: Nausia, begira zer harriak eta nolako leihorak!

2 Eta ihardestean Jesusek erran zioen: Ikhusten dituzu leihor handi horiek? Ez da harria harriaren gainean urratu gabe geldituko.

3 Gero Olibetako mendian, temploaren parrean jarria zagoelarik, Piarres, Jakobe, Joanes eta Andres berezean harituzitzaizkon galde hunen egiten:

4 Erraguzu noiz gertatuko diren horiek, eta zer ezagutkari izanen den horiek oro behetzera dihoazela?

5 Eta ihardestean, Jesus erraten abiatu zitzaion: Beratzue nihork atzeman etzezazten;

6 Ezen asko ene ize-nean ethorriko dire, diotelarik: Ni naiz

Kristo; eta hainitzak dituzte atzemanen.

7 Berriz, adituko dituztuenean gerlak eta gerla haroak, ez izi; ezen gerthatu beharrak dire horiek, baina ez da oraino izanen akhabantza.

8 Ezen jauziko da populua popularen kontra, erresuma erresumaren gainera; eta tokika izanen dire lur ikharak eta goseteak. Horiek izanen dire minen hastapenak.

9 Zuek ordean zuen buruen gainean zaudete erne; ezon atheraturen zaituztete biltzarren aitzinera, eta zehatuak izanen zarete sinagogetan; buruzagien eta erregeen aitzinera agerturen zarete ene ariaz hekiei lekukotasun egiteko.

10 Eta lehenik Ebanjelioak behar du jendakiorotan izan erantzuna.

11 Eta noiz-ere hekien eskuetara eramane baitzaituztete, aitzinetik ez erabil gogotarik hean zer erranen duzuen; baina zer-ere burura ordu hartan eman izanen baitzaizue, errazue hura; etzarete alabainan zuek mintzatzzen, baina Izpiritu saindua.

12 Orduan berriz, heriotzeari emanen dio anayak anaya, eta aitzak semea; eta haurrak jauziko dire burhasoen gainera, eta heriotzez joko dituzte.

13 Eta guziei gaitzirikotan izanen zarete ene izenaren ariaz. Baina bururaino ihardukiren duena, hura izanen da salbatua.

14 Bada ikhusiren duzuenean desmasiako hasgarrikeria, behar ez den tokian jarria (irakurtzen duenak adi beza); orduan Judean

direnak bihoaz mendietara ihes;

15 Eta hegaztegi gainean dena ez bedi jauts etchera, ez-eta barnerasar bere etchetik zerbaiten hartzeko;

16 Eta landetan izanen dena ez bedi gibelerat itzul bere soinkoaren bilba.

17 Zorigaitz, egun hekietan izorra edo unhide izanen direnei!

18 Othoitz egizue horiek ez ditezen neguan gertha.

19 Ezen egun hekietan izanen dire hambateko hesturak, nolakorik Jainkoak egin munduaren hastapenetik hunat ez baita izan, ez izanen.

20 Eta Jaunak laburtu ez balitu egunak, gizon bat etzitakeen salbaturik; bainan egun hekiek laburtu ditu, hantatu dituen hautetsien ariaz.

21 Eta orduan norbaitek erraten badarotzue: Huna Kristo, hemen da, edo hara; ez sinhets.

22 Ezen jaikiko dire kristo-aizunak eta profeta-aizunak, zeinek egingen baitituzte sendagailak eta gauza harri-garriak, enganatzeko, ahal balitz, hautetsiak berak ere.

23 Zuek beraz berautzue; horra guzietaz aitzinetik argitu zaituztedala.

24 Bainan egun hekietan, hestura haren ondotik, ilhunduko da iguzkia, eta ilhargiak ez du emanen bere argia;

25 Eta zeruko izarrak erortzen abiatuko, eta zeruetan diren bothe-reak khordokaturen dire.

26 Eta orduan ikhutsiren da gizonaren Semea hedoyen gainean

beldu dela, indar eta ospe handiren erdian.

27 Eta orduan bidaliren ditu bere aingeruak, eta bere hautetsiak bilaraziren ditu lau haizeetarik, lurarren bazterretarik zeruetako gaineraino.

28 Bada, pikondotik har zazue iduripen bat. Haren adarra guritu eta hostoak sortlu direneko, ezagutzen duzue hurbil dela uda;

29 Halaber zuek ere, horiek gerthatzen direla ikhusiko duzue-nean, jakizue, hurbil, atxean dela gizonaren Semea.

30 Egiaz derratzuetik, gizate hau ez dela goanen, non horiek oro ez diren gerthatzen.

31 Iraganen dire zerulurrak, bainan ene hitzak ez dire iraganen.

32 Egun hura ordean, edo orena, nihork ez

dakizki, ez aingeruek zeruan, ez-eta Semeak, Aitak berak baizik.

33 Berautzue, zaudetzte atzarririk, othoitz egizue, ez baitakizue noiz ethorriko den ordua.

34 Izanen da hala-nola bidayetan goan zen gizona; utzi zuen bere etchea eta bere sehiei eman zioten zeini bere lana egiteko, eta athalzainari manatu zioen, zagoen erne.

35 Zaudetzte beraz atzarririk (ez dakizue ezen noiz ethorriren den etcheko jauna, arratsean, ala gauarev erdian, ala oilaritean, ala goizean);

36 Beldurrez-eta ostekabeen ethorritz, lotan atzeman zaitzazten.

37 Bada zuei derradana, guziei erraten daroet: Zaudetzte atzarririk.

XIV. KAP.

BADA, bi egunen buruan ziren Bazko eta Airisak; eta aphez nausiak eta Iskribauak bilha zabiltzan bean zer amarruz atzemanen eta hilaraziko zuten Jesus.

2 Eta zioten: Ez besta eguncan, populuan zerbait tarrapata egin dadien beldurrez.

3 Eta nola Bethanian baitzen Simon legentsuaren etchean, eta mahainean jarria, ethorri zen emazteki bat, albatrazko untzi bat zakharla, nardo buruzko gantzugailu balios batez bethea; eta untzia hautsirik, Jesusi ichuri zioen buruaren gainera.

4 Baziren bada, hori beren baithan gaizki khausitu zutenak, eta zerratenak: Zertakogal horrela gantzugailu hori?

5 Ezen hori, hirur chun denario baino gehiagotan sal zitakeen eta beharrei eman. Eta emaztekiarontzat erasian hari ziren.

6 Bainan Jesusek erran zioten: Utzazue; zergatik egiten diozue danurik? Niri hunek egina, ongi egina da.

7 Ezen zuekin badituzue bethi beharrak, eta ongia egiten ahal diozute, nahi dukezue nean; ni ordean ez nauzue izanen bethi.

8 Hunek egin du bere ahal guzia; aitzindu da ene gorphutzaren gantzutzer ahortzi behar deneko.

9 Egiaz derratzaue: Ebanjelio hau erantzuna izanen den toki orotan, mundu guzian, hunek egin duena ere aiphatua izanen da hunen orhoitzapenetan.

10 Orduan Judas Iskariot, hamabietarik

bat, aphez nausietara goan zen, hekiei saltzeko Jesus.

11 Aditzearekin boztu ziren hekiek, eta agindu zioten emanen ziotela diru; eta Judas arte on baten bilha zabilan hekiei eskuetara emateko Jesus.

12 Eta airisetako lehen egunean, zeintan inolatzen baitzen Bazko bildotsa, dizipuluek erraten diote Jesusi: Norat nahi duzu goan gaitezen behar denaren zuri aphaintzera, jan dezazun Bazkoa?

13 Eta bidali zituen dizipuluetarik bia, eta erran zaroten: Zoazte hirira, eta aitzinera ethorriko zaitzue gizon bat, pegar bat ur buruan; zoazkiote ondotik;

14 Eta non-ore sarthuko baita, errozue etheko jaunari: Nausiak dio: Non da ene tokia, zeintan ene di-

zipuluekin janen baitut Bazkoa?

15 Eta harek erakhut-siko darotzue salha handi bat aphaindua, eta han chuchent darokuzue Bazkoa.

16 Eta dizipuluak goan ziren, hirian sarthu eta oro khausitu zituzten Jesusek erran bezala, eta aphaindu zuten Bazkoa.

17 Arratsa erori zenean berriz, Jesus ethorri zen hamabickin.

18 Eta mahainean zirelarik eta jaten hari, Jesusek erraten diote: Egiaz derratzuet, zue-tarik enekin jaten hari den batek salduko nauela.

19 Eta hekiek abiatu ziren atsekabetan sartzen, eta aldizka erraten: Nik othe?

20 Ihardesten diote: Hamabietarik batek, azpilcan enekin eskua bustitzen duenak.

21 Eta zinez-ere badoha gizonaren Semea, hartaz iskribatua izan denaren arabera; bainan zorigaitz gizon hari, zeintaz saldua izanen baita gizonaren Semea; hainak hobe zukeen sorthu ez balitz ere.

22 Eta jaten hari zirelarik, Jesusek hartu zuen ogia; eta benedikatu ondoan, hautsi eta eman zioten, eta erran zuen: Har zazue, hau da ene gorphutza.

23 Eta edateko untzia harturik, hekiei eman zioten, eskerrak bihurtu ondoan; eta hartarik edan zuten guziak.

24 Eta Jesusek erran zioten: Hau da batasun berriko ene odola, hainitzentzat ichuriko dena.

25 Egiaz derratzuet, ez dudala gaurgeroz edanen aihenaren gozo huntarik, Jainkoaren crresuman berria eda-

nen dudan egun hartaraino.

26 Eta eskerrak erranik, ilkhi ziren Olibetako mendira.

27 Eta Jesusek erran zioten: Gau huntan guziek ene ariaz izanen duzue gaizbide; ezen iskribatua da: Joko dut artzaina, eta barrayatuko dire ardiak.

28 Bainan hiletarik biztuko naizen ondoan, aitzinduren natzaitzue Galileara.

29 Bada Piarresek erran zioen: Bertze guziak behaztopa baleitez ere zure ariaz, ni ez bederen.

30 Eta Jesusek erran zioen: Egiaz derratzut, egun, gau huntan, oilarrak bietan jo baino lehen, zuk hiruretan ukhaturen nauzula.

31 Bainan harek are gehiago ihardukitzen zuen: Behar ere banintz hil zurekin ba-

14 KAP.] S. MARKEN ARABERA.

tean, etzaitut ukhaturen. Aldiz guziek ere orobat zioten.

32 Badoazi gero Jethsemani deitzen den bazter batera, eta Jesussek erraten diote bere dizipuluei : Jar zaitezte hemen, nik othoitz egin arteo.

33 Eta berekin hartu zituen Piarres, Jakobe eta Joanes, eta abiatu zen lotsatzen eta gogoz behartzen.

34 Eta erran zioten : Beltz dago ene arima hiltzeko heineraino ; igurikazue hemen, eta atzarririk zaudezte.

35 Eta aitzinachago goanik, erori zen lurre-ra, eta othoitz egiten zuen, oren hura, abal bazen, urrun zadien haren ganik ;

36 Eta erran zuen : Abba aita, ez da zuretzat ezinik ; urrun zazu kalitza hau ene ganik ; bainan ez bedi egin

ene nahia, bai ordean zurea.

37 Eta ethorri, eta lo atzeman zituen dizipuluak. Eta Piarresi erran zioen : Simon, lo zaude ? Oren bat ezin iraundu duzu atzarririk ?

38 Zaudezte erne eta othoitz egizue, sar etzaitzeten lerrabidetan ; ezen izpiritua gurbil da, bainan haragia erorkor.

39 Eta berriz goanik, othoitz egin zuen, hitz berak erranez.

40 Eta bihurturik, bigarrenan atzeman zituen lo (alabainan nagituak zituzten begiak), eta etzakiten zer ihardets.

41 Eta ethorri zen hirugarrenean, eta erran zioten : Orain egizue lo, eta phausu har. Aski da ; ethorri da ordua ; huna non gaichtaginen eskuetara emana izatera dihoan gizonaren Semea.

42 Chuti zaitezte, goazen. Huna ni saldu behar nauena, hurbilda.

43 Eta mintzo zelarik oraino, agertu zen Judas Iskariot, hamabietarik bat, eta harekin batean gizon moltzo handi bat ezpatekin eta makhilekin, aphez nausi, Iskribau eta zaharrek igorririk.

44 Bada Jesusen saltzaileak ezagutkari hau eman zaroeten: Zeinari-ere emanen baitiot musu, hura izanen da; loth zakizkiote eta erne-rik eramazue.

45 Eta ethorri zenean, berehala hurbildurik erran zioen: Agur, Nausia. Eta eman zioen musu.

46 Eta hekiek eskua eman zuten Jesusen gainean, eta hartu zuten.

47 Berriz, harekin zirenatarik batek, ezpata

atheratuz, jo zuenaphez handiaren sehi bat, eta beharria moztu zioen.

48 Eta Jesus mintzatu zitzaizoten, erraten ziotelarik: Ohoïn baten gana bezala ezpatekin eta makhilekin ilkhi zarete ene hartzera.

49 Egun oroz zuen erdian nintzen, temploan irakhasten hari, eta ez nauzue hartu. Bainan Iskriturak bethe behar dire.

50 Orduan bere dizi-puluek utzi zuten, eta ihesari eman ziren guziak.

51 Eta gizon gazte bat jarraikitzen zitzaioen, mihise bat bizkarretik larru hutsaren gainean, eta lothu zitzaizkon hari.

52 Bainan hura, mihi-sea utzirik, biluzgorri itzuri zitzaizoten.

53 Aphez handiaren aitzinera eramane zuten Jesus, eta bildu ziren

aphez guziak, Iskribauak eta zaharrak.

54 Bada, urrundik jarraiki zitzayoeren Piarres, aphez handiaren ezkaratz barneraino; eta su bazterrean sehiakin jarria, berotzen zagoen.

55 Bizkitartean aphez nausiak eta batzarre guzia Jesusen kontra lekhukotasunketa zabiltzan, hura hilarazi beharrez, eta etzuten aurkhitzen.

56 Ezen hainitzek gezurrezko lekhukotasunak atheratzen zituzten haren kontra; baina lekhukotasunak etziren hitzbatekoak.

57 Azkenean, zembaitetik, jaikirik ekharri zuten gezurrezko lekhukotasun bat, ziotelarik:

58 Guk aditu diogu erraten: Nik urratuko dut eskuz eginikako templo hau, eta hirur egunen buruko altchaturen dut bertze bat,

eskuz egin izanen ez dena.

59 Baina hekien lekhukotasuna etzen egokia.

60 Orduan, biltzarren erdian chutiturik, aphez handiak erranzioen Jesusi: Ez duzu deusero ihardesten haukiek zure kontra atheratzen dituzten lekhukotasunci?

61 Baina Jesus ichilik zagoen, eta etzuen hitz bat ihardetsi. Aphez handia berriz lothu zitzayoeren galdeka, eta erranzioen: Kristo zarezu, Jainko benedikatuaren semea?

62 Orduan Jesusek ihardetsi zuen: Bai, ni naiz; eta ikhusiren duzue gizonaren Semea, Jainko indardunaren eskuinean jarria, eta zeruko hedoyen gainean heldu dela.

63 Horren gainean, aphez handiak urratu

zituen bere soinekoak, eta erran zuten: Zer dugu oraino lekhuko beharrik?

64 Aditu duzue burhoa; zer zaitzue? Eta orok egin zuten, heriotzea zitzaioela zor.

65 Eta abiatu zitzaizkon, batzu thuka, eta hari begithartea estaliz, joka, ziotelarik: Errak nork jo hauen. Eta sehiak hari zitzaizkon mazelakoka.

66 Eta behereko ezkaratzean zelarik Piarres, aphez handiaren sehietarik bat ethorri zen;

67 Eta ikbusi zuenean Piarres berotzen hari zela, begiratu eta erran zioen: Zu ere Jesus Nazaretharrarekin zinen.

68 Bainen harek ukhatu zuen, zioelarik: Ez dut-eta ezagutzen, eta ez dakit zer diozun. Eta athetik ilkhi zen ezkaratz aitzinerat, eta jo zuen oilarrak.

69 Bertze neskato bat ere oharturik, han zaudenei erraten abiatu zen: Horiatarik da hau ere.

70 Eta ukhatu zuen bigarren aldiko, aphur baten buruan berriz, han zirenek erran zioten Piarresi: Bai-eta horietarik baitzare zu; ezik Galilearra ere zare.

71 Orduan hura abiatu zen arneguka eta zinka erranez: Ez dut-eta ezagutzen ere zuek diozuen gizon hori.

72 Eta berchala oilarrak jo zuen bigarren aldiko. Eta orhoitu zen Piarres Jesusek erran izan zioen litzaz: Oilarrak bietan jo baino lehen, ukhatuko nauzu hiruretan. Eta jarri zen nigarrez.

XV. KAP.

ETA goizean berehala aphez nausiak, za-

harrekin, Iskribauckin eta biltzar guziarekin egon ziren, Jesus, estekatu zuten eta oraman, eta Pilatoren eskuetan ezarri zuten.

2 Pilatok galdatu zioen: Juduen errege zare zu? Eta ihardestean, Jesusek erran zioen: Diozu.

3 Eta aphez nausiek asko gauzaz hobendun egiten zuten.

4 Eta Pilatok berriz galdatuz, erran zioen: Ez duzu deus ihardestean? Ikhusazu zembat gaizki jazartzen darozkitzuten.

5 Jesusek ordean e-tzuen gehiago deusere ihardetsi, haletan non harritzen baitzen Pilato.

6 Bada, besta egunean oli zuen populuari uztea burdinetan zirenetarik bat, edozein, galdatzen zutena.

7 Eta bazen orduan Barrabas erraten zioten

bat, bihurri egile batzuekin burdinetan zena, bihurrialdian heriotze bat oginik.

8 Eta populua ethorri zenean, abiatu zitzaioen galdatzen, egin ziozon bethi bezala.

9 Pilatok aldiz ihardetsi eta erran zioten: Nahi duzue utz dezazuedan Juduen errege?

10 Bazakienalabainan aphez nausiek bekhaizgoz ezarri ziotela hura eskuetan.

11 Aphezek ordean hizitatu zuten ostea, galdegin zezan hobeki utz ziozoten Barrabas.

12 Aldiz Pilatok berriz ihardetsiz, erran zioten: Zer nahi duzue bada egin dezadan Juduen erregeaz?

13 Bainan hekiek oihu egin zuten berriz: Gurutzefika zazu.

14 Eta Pilatok erraten zioten: Zer gaizki egin du bada? Bainan

hekiek izkolagorago zaramaten: Gurutzefika zazu.

15 Azkenean Pilatok, populuari atsegin egin beharrez, utzi zioen Barabas; eta Jesus, ordukoz azotatua, eman zioten gurutzefikatua izateko.

16 Aldiz soldadoek eramane zuten pretorioko ezkaratzera; bilarazten dute beren andana guzia,

17 Purpuraz jaunzten dute, eta elhorriz khoro bat bihurrikaturik, ezartzen diote buruan.

18 Eta khurka hasi zitzaizkon, erranez: Agur, Juduen errege.

19 Eta buruan jotzen zuten khanabera batez, eta thu egiten zioten, eta belhaunikatuz adoratzten zuten.

20 Eta burlatu zuten ondoan, khendu zioten purpura, jaunntzi ziotzen bere soinekoak,

eta gurutzefikatuzera eramane zuten.

21 Eta handik iragaiten zen gizon bat, Simon Zirencarra, Aletsandroren eta Erruforen aita, bere bazterretarik heldu zena, bortchatu zuten Jesusen gurutzearen hartuzera.

22 Eta eramane zuten Golgotha deitzen den lekhuira, errau-nahibaita Kalbarioko tokia.

23 Eta edatera eman zioten arnomirraztatua; bainan etzuen hartu.

24 Eta gurutzefikatu zutenean, baren soinekoak berezi zituzten, zorthea arthikiz, norkez eramane.

25 Bada, hirugarren orena zen, gurutzefikatu zutenean.

26 Eta haren heriotzearen aria huncela iskribatua zen: **JUDUEN ERREGE.**

27 Eta harekin gurutzefikatu zituzten bi

15 KAP.] S. MARKEN ARABERA.

phoin, bata eskuineta-
rik, eta bertzea ezker-
retarik.

28 Hola bethe zen
iskritura, zeinak baitio :
Eta gaichtaginekilako
ekharria izan da.

29 Eta han iragaiten
zirenak burhoka hari
ziren, dardaratuz beren
buruak, eta erranez :
Hean ! Jainkoaren
temploa urratzen, eta
hirur egunez berritzen
dukana,

30 Gurutzetik jautsiz,
athera zak hire burua.

31 Apez nausiek
ere halaber, trufatuz,
Iskribauekin elkharri
erraten zuten : Ber-
tzeak salbatu ditu, bere
burua ezin.

32 Kristo, Israelgo er-
rege, orai jauts bedi
gurutzetik, ikhus eta
sinhets dezagun. Ha-
rekin gurutzefikatuak
zirenek ere irain zioten
egiten.

33 Eta seigarren o-

rena ethorri zenean, il-
humbcak jarri ziren lur
guziaren gainean bede-
ratzigarren oreneraino.

34 Eta bederatzigar-
ren orenean, Jesusek
oihu handi batekin
erran zuen : Eli, Eli,
lamma sabacthani ? er-
ran-nahi-baita : Ene
Jainkoa, ene Jainkoa,
zeren nauzu utzi ?

35 Eta inguruan zau-
denetarik zembaitak
aditurik, erraten zuten :
Horra Elias deitzen
duela.

36 Eta batek laster
eginik, esponja bat mi-
nagrez bethe, eta kha-
nabera baten muthur-
rean ezarririk, edatera
ematen zioen, erra-
nez : Bego, ikhus deza-
gun hean Elias ethorri-
ko zayon hortik khen-
tzera.

37 Bada, Jesusek oihu
handi bat eginik, eman
zuen hatsa.

38 Eta temploko bela

bi erdi egin zen gainetik behereraino.

39 Aldiz Ehuntariak, zeina Jesusen parrean chutik baitzagoen, ikhusirik, hala heyagora egitean hil zela, erran zuen: Egiazki gizon hau Jainkoaren Semea zen.

40 Bada, baziren emazteki batzu ere urrundik begira zaude-nak, zeinen artean Maria Magdalena, eta Maria, Jakobe chume-aren eta Josepen ama, eta Salome;

41 Galilean zenean jarraikitzen zitzaizko-nak eta zerbitzatzen zutenak; eta baziren bertze hainitz harekin batean Jerusalemera e-thorri zirenak.

42 Eta arratsa egin zeneko (nola aphaiketako eguna baitzen, erran-nahi-da larumbat aitzinekoa),

43 Ethorri zen Josep

Arimathearra, kargu-dun ohorezko bat, zeina bera ere Jainkoaren orresumaren iguri baitzagoen, eta bihotzoiki sarthu zen Pilatoren aitzinera, eta galdatu zioen Jesusen gorphutza.

44 Pilato berriz, harritu zen hean hain laster hil othe zen. Eta Ehuntaria deithurik, galdatu zioen, hean jadaunik hila zen.

45 Eta haren ganik jakin zuenean, Josepi eman zioen gorphutza.

46 Josepek aldiz, mi-hise bat erosirik, jautzi zuen gorphutza eta mi-hisean inguratu; ezarri zuen harri kotorrean e-gina zen hobi batean, eta hobi ahora ambildu zuen harri bat.

47 Berriz, Maria Magdalena, eta Maria Josepen ama, begira zauden hean non ezartzen zuten.

XVI. KAP.

ETA larumbata iragan zenean Maria Magdalenak, eta Maria Jakoberenak, eta Salomek baltzamuak erosi zituzten, Jesusen gantzutzero goateko.

2 Eta asteko lehen egunean, goizean goizik ethorri ziren hobira iguzkia atheratu orduko.

3 Eta zioten beren artean: Nork aldartuko daroku hobi sartzetik harria?

4 Gaitza zen alabainan. Eta begiratzearekin ikhusi zuten harria aldaratua.

5 Eta hobian sartzean, ikhusi zuten gizon gazte bat, eskuineko aldean jarria, soineko churitan, eta laztu ziren.

6 Gizon gazteak erraten diote: Ez izi; Jesus Nazarethekoa, gurutzefikatua izan dena, bilhatzen duzue; biztua

da, ez da hemen, huna non ezarri zuten.

7 Bainan zoazte, errozute dizipuluei eta Piarresi, aitzintzen zaituztela Galileara; han duzue ikhusiren, berak erran izan darotzuen bezala.

8 Hekiek ordean ilkhitzearekin, hobitik ihes egin zuten; alabainan izialdura eta ikhara lothu zitzaizkoten; eta nihori etzioten deusera erran, ezen beldurak zaduzkan.

9 Bada, Jesus goizean bizturik, asteko lehen egunean, lehembizikorik agertu zitzaioen Maria Magdalenari, zeinaren baitharik irazi izan baitzituen zazpi debru.

10 Hura goan zen eta berria eman zioten Jesusekin izatu zirenei, zeinak nigar eta dcithoretan baitzauden.

11 Eta aditu zutenean

bizi zela, eta harek ikhusi zuela, etzuten sinhetsi.

12 Geroztik bada, bertze itchura batean agertu zitzayoten hekietarik bieri, bidean zirelarik eta bazterralde batera zihoazelarik.

13 Eta goanik, bertzei ekharri zioten berria; bainan etzituzten hekiek ere sinhetsi.

14 Azkenik agertu zitzayoten hamekei, mahainean zirelarik; eta gaizkiak erran ziozkaten beren sinhesgaiztasunaz eta bihotz gogortasunaz, zeren biztua zela ikhusi zutenei etzioten sinhesterik eman.

15 Eta erran zioten: Zoazte mundu guzia gaindi eta gizon guziei erantzun diozozuete Ebanjelioa.

16 Sinhetsiko duena eta bathayatua izanen

dena, salbatua izanen da; aldiz, sinhetsiko ez duena, galdua.

17 Bada, hankiek dire sendagailak sinhetsiko dutenei jarraikiren direnak: Ene izencan iraziko dituzte debruak, eta mintzaya berriz mintzaturen dire;

18 Erabiliren dituzte sugeak, eta zerbait hiltzeko edari edan balezate ere, ez hiozoketo kalterik egin; erien gainean ezarriko dituzte eskuak eta osasunera bihurturen dire.

19 Eta Jesus Jauna, hekiei mintzatu ondolan, zerurat izan zen alchatua, eta Jainkoaren eskuinean jarria dago.

20 Hekiek berriz, goan ziren eta toki guzietan predikatu zuten, Jaunak lagunduz, eta gogortuz hitza ondotikako sendagailez.

